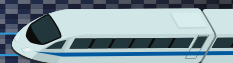

Ръководство

Комбинирано ръководство за прилагане за издаване на единни сертификати за безопасност

Настоящият документ е незадължително ръководство на Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз. Той не засяга процесите на вземане на решения, предвидени в приложимото законодателство на ЕС. Освен това задължителното тълкуване на законодателството на ЕС е изключително правомощие на Съда на Европейския съюз.

Текстът е завършен през декември 2024 г.

Първо издание на Комбинираното ръководство за заявители и органи

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2025 г.

© Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз, 2025 г.

Освен ако не е посочено друго, повторното използване на този документ е разрешено съгласно лиценза Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Това означава, че повторното използване е разрешено, при условие че е посочено съответното посочване на автора и всички промени.

Ръководство

Комбинирано ръководство за прилагане за издаване на единни сертификати за безопасност

Съдържание

1. Въведение	4
1.1. Цел на ръководството	4
1.2. За кого е предназначено настоящото ръководство?	5
1.3. Обхват	5
1.4. Структура на ръководството	6
1.5. Европейска нормативна уредба	7
2. Условия за подаване на заявление за единен сертификат за безопасност	9
3. Как да подадете заявление за единен сертификат за безопасност?	12
3.1. Подаване на заявлението	12
3.2. Система за обслужване на едно гише	14
3.3. Избор на органа, издаващ сертификат за безопасност	16
3.4. Езикова политика	17
3.5. Такси и възнаграждения	18
4. Структура и съдържание на досието на заявлението	20
5. Процес на оценка на безопасността	22
5.1. Предварителна процедура	24
5.2. Приемане на заявлението	26
5.3. Първоначална проверка	28
5.4. Детайлна оценка	33
5.5. Вземане на решение и приключване на оценката	37
6. График за провеждане на оценката на безопасността	39
7. Извънредни мерки	41
8. Комуникационни процедури	42
9. Управление на въпросите, подлежащи на изясняване	43
9.1. Използване на регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване	43
9.2. Категоризиране на въпросите, подлежащи на изясняване	44
10. Осигуряване на качеството	48
11. Одити, инспекции или посещения	49
12. Взаимодействие между оценка и надзор	51
13. Центрове за обучение, структури, отговарящи за поддръжката и превоза на опасни товари	52

14. Арбитраж, преглед и обжалване.....	53
14.1. Арбитраж.....	53
14.2 Преглед.....	54
14.3 Обжалване.....	55
14.4 Съдебен контрол.....	56
15. Подновяване и актуализиране на единен сертификат за безопасност	58
15.1 Оценка на необходимостта от актуализиране на единен сертификат за безопасност.....	59
15.2 Тип и обхват на дейност.....	60
15.3 Разширяване на областта на дейност	61
15.4 Изменения на регулаторната уредба в областта на безопасността	61
15.5 Промяна на условията, при които е издаден единният сертификат за безопасност.....	61
15.6 Примери за промени, които може да наложат актуализиране на сертификата за безопасност.....	62
16. Подновяване на единен сертификат за безопасност	66
17. Ограничаване или отмяна на единен сертификат за безопасност	67
Приложение 1 Указания относно съдържанието на заявлението за единен сертификат за безопасност.....	68
Приложение 2 Списък на въпросите, подлежащи на изясняване, които следва да бъдат обхванати в ръководството за прилагане на националния орган по безопасността	72
Приложение 3 Образец на план за действие	74
Приложение 4 Указания за попълване за органа, издаващ сертификат за безопасност на полетата в системата за обслужване на едно гише за целите на изготвяне на единен сертификат за безопасност.....	75
Допълнение Примерен образец на таблица с описание въз основа на изискванията, съдържащи се в националните правила.....	77

1. Въведение

Железопътните предприятия и управителите на инфраструктура носят пълната отговорност за безопасната експлоатация на железопътната система и за контрола на рисковете, свързани с нея, всеки по отношение на своята част от системата. Въвеждането на система за управление на безопасността е утвърдено като правилният подход за изпълнение на това задължение.

Единният сертификат за безопасност удостоверява, че железопътното предприятие е въвело система за управление на безопасността и има капацитет да изпълнява законоустановените си задължения съгласно член 10, параграф 3 от Директива (ЕС) 2016/798.

Достъп до железопътната инфраструктура следва да се предоставя само на железопътни предприятия, които притежават валиден единен сертификат за безопасност.

Единният сертификат за безопасност е валиден за определена област на дейност, т.е. за мрежа или мрежи в рамките на една или повече държави членки, в които дадено железопътно предприятие възнамерява да извършва дейността си.

В зависимост от областта на дейност издаващият орган (наричан по-нататък в текста „орган, издаващ сертификат за безопасност“) може да е Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз (наричана по-нататък в текста „Агенцията“) или компетентният национален орган по безопасността. С цел текстът да е по-достъпен за възприемане и освен ако е посочено друго, насоките, съдържащи се в настоящия документ, се основават на допускането, че Агенцията е органът, отговорен за издаването на единните сертификати за безопасност. Това включва сътрудничество с един или няколко национални органа по безопасността (НОБ), в зависимост от областта на дейност. Същите насоки са приложими обаче и в случаите, когато заявлението за издаване на единен сертификат за безопасност се подава пред национален орган по безопасността.

Настоящото ръководство е действащо и е разработено в сътрудничество с националните органи по безопасността и представители на сектора. Предвидено е то постоянно да се усъвършенства въз основа на обратната информация от ползвателите и като се взема предвид опитът, придобит във връзка с изпълнението на Директива (ЕС) 2016/798 и приложимото право на Съюза.

1.1. Цел на ръководството

Настоящото ръководство предоставя информация както на националните органи по безопасността, така и на заявителите относно процеса и въпросите, с които трябва да се запознаят. Ръководството следва да се разглежда във връзка с указанията на уебсайта на Агенцията относно използването на системата за обслужване на едно гише. Шаблоните

и формулярите, посочени в настоящия документ, са на разположение в системата за обслужване на едно гише.

В ръководството са описани по-конкретно:

- ▶ условията за подаване на заявление за единен сертификат за безопасност;
- ▶ процедурата за подаване на заявление за единен сертификат за безопасност;
- ▶ структурата и съдържанието на досието на заявлението, което трябва да бъде подадено от железопътното предприятие;
- ▶ подробностите във връзка с оценката на безопасността;
- ▶ условията за актуализиране или подновяване на единен сертификат за безопасност;
- ▶ условията за преразглеждане и обжалване на решенията; и
- ▶ условията за ограничаване или отмяна на единен сертификат за безопасност.

1.2. За кого е предназначено настоящото ръководство?

Настоящият документ е предназначен за железопътните предприятия (наричани по-нататък в текста „заявителят“), които желаят да подадат заявление за издаване на единен сертификат за безопасност, както и за Агенцията и националните органи по безопасността, когато извършват оценка на безопасността по заявления за издаване на сертификат за безопасност.

1.3. Обхват

В настоящия документ се съдържа подробна практическа информация, чието основно предназначение е да помогне на заявителите и на органите да разберат изискванията относно единните сертификати за безопасност, предвидени в европейската законодателна уредба. Настоящото ръководство е допълнено от следните документи:

ръководствата за прилагане на националните органи по безопасността.

В ръководството на националния орган по безопасността следва да бъдат описани и обяснени националните процедурни правила, включително относно документите, които заявителят трябва да предостави, за да докаже своето съответствие с националните правила, приложимата езикова политика на националния орган по безопасността (или на държавата членка) и допълнителна информация относно обжалването на решенията на националния орган по безопасността.

Ръководството и учебните материали за използването на системата за обслужване на едно гише, достъпни на уебсайта на Агенцията.

Разяснителни бележки относно процеса на оценка на безопасността за единни сертификати за безопасност, публикувани на уебсайта на Агенцията.

На заявителите се препоръчва да прочетат внимателно съответните национални ръководства и да се свържат със съответните национални органи по безопасността, за да получат съвет относно доказателствата, необходими за изпълнение на националните изисквания.

Информация за гарите в близост до границата може да бъде намерена на уебсайта на Агенцията, освен това настоятелно се препоръчва консултация по настоящата позиция по този въпрос със съответните национални органи по безопасността.

Във всички случаи заявителите, които се обръщат към НОБ и които възнамеряват да подадат заявление до Агенцията, следва да бъдат посъветвани да се обърнат към Агенцията чрез формуляра за контакт на уебсайта, за да обсъдят потенциалните планове и графика за подаване на заявление. Целта на това обсъждане е да се помогне както на Агенцията, така и на заявителя при планирането на заявлението и да се избегне допускането на грешки от страна на заявителя в заявлението, които налагат неговото приключване и повторно подаване.

За по-подробна информация относно спазването на конкретните изисквания за система за управление на безопасността заявителите и органите следва да се запознаят с Ръководството за изискванията за СУБ, което е достъпно на уебсайта на ERA.

1.4. Структура на ръководството

Настоящият документ обхваща издаването на единен сертификат за безопасност. Освен това той е част от изготвения от Агенцията набор от ръководни документи в помощ на железопътните предприятия, управителите на инфраструктура, националните органи по безопасността и Агенцията във връзка с изпълнението на техните роли и задачи в съответствие с Директива (ЕС) 2016/798. Предвидено е публикуваната в настоящото ръководство информация да бъде допълнена с други насоки, които ще бъдат разработени от националните органи по безопасността, както е посочено по-горе.

Фигура 1: Набор от ръководства на Агенцията

1.5. Европейска нормативна уредба

Директива (ЕС) 2016/798 относно безопасността на железопътния транспорт (Директива относно безопасността на железопътния транспорт) е един от трите законодателни акта, които съставляват „техническия стълб“ на четвъртия железопътен пакет. Сред нейните цели е опростяването и хармонизирането на процеса на оценка на безопасността, което да е от полза за заявителите, подаващи заявления за издаване на единен сертификат за безопасност. По този начин ще се намалят тежестта и разходите за заявителите, независимо от предвижданата област на дейност и от органа, който е отговорен за издаването на единния сертификат за безопасност.

В съответствие с Директива (ЕС) 2016/798 целта на единния сертификат за безопасност е да предостави доказателство, че дадено железопътно предприятие:

е въвел система за управление на безопасността съгласно член 9 от Директива (ЕС) 2016/798;

- ▶ отговаря на изискванията, изложени в съответните нотифицирани национални правила; и
- ▶ е в състояние да функционира безопасно.

Европейската законодателна уредба в областта на издаването на единни сертификати за безопасност е обобщено предоставена на [фигура 2](#) по-долу.

Фигура 2: Преглед на европейската законодателна уредба

В **Регламент (ЕС) 2016/796 относно Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз (Регламент за Агенцията)**, един от другите два законодателни акта, включени в техническия стълб на четвъртия железопътен пакет, наред с другото са определени ролята и отговорностите на Агенцията по отношение на издаването на единни сертификати за безопасност.

С **Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763 на Комисията** за определяне на практически разпоредби относно издаването на единни сертификати за безопасност допълнително

се задълбочава хармонизирането на подхода към издаването на сертификати за безопасност на равнището на Съюза и се насърчава сътрудничеството между всички участници в процеса на оценка на безопасността. Регламентът урежда отговорностите на Агенцията, националните органи по безопасността и заявителя, и съдържа разпоредби, необходими за безпроблемното сътрудничество между тях. В приложение II към Регламента е предвиден структуриран и подлежащ на одит процес, който гарантира, че компетентните органи (т.е. Агенцията и националните органи по безопасността) вземат сходни решения в сходни обстоятелства, и осигурява определено ниво на увереност, че процесът на оценка се осъществява по сходен начин от всички органи.

В приложение I към **Делегиран регламент (ЕС) 2018/762 на Комисията** за въвеждане на общи методи за безопасност по отношение на изискванията, приложими за системи за управление на безопасността (наричани по-нататък в текста „ОМБ за СУБ“), са предвидени изискванията, които да се преценят от компетентните органи при оценяването на уместността, съгласуваността и адекватността на СУБ на железопътните предприятия. Наред с горното заявителят за единен сертификат за безопасност трябва да приложи към своето заявление доказателства, че отговаря на тези изисквания.

С **Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/764 на Комисията**, изменен с **Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1903 на Комисията** се определят таксите и възнагражденията, дължими на Агенцията, и условията за тяхното плащане, по-специално:

- ▶ събираните от Агенцията такси и възнаграждения във връзка със заявления, подадени до Агенцията, включително разходите за изпълнение на задачи, възложени на националния орган по безопасността; и
- ▶ възнагражденията за услуги, предлагани от Агенцията.
- ▶ Възможност за намаление за малки и средни предприятия
- ▶ Таксите и възнагражденията, събирани от националния орган по безопасността за национални заявления, подадени до него, попадат извън обхвата на горния регламент и поради това подлежат на регулиране на национално равнище.

С **Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/867 на Комисията** е приет процедурният правилник на апелативните съвети на Агенцията. Тези правила описват именно процедурата, прилагана при обжалване или арбитражно дело във връзка с издаване на единен сертификат за безопасност от Агенцията. В тях се съдържа подробна информация относно подаването на жалба, работните правила и правилата за гласуване на апелативния съвет (съвети) на Агенцията, условията им за възстановяване на разходите на техните членове и др.

2. Условия за подаване на заявление за единен сертификат за безопасност

Директива (ЕС) 2016/798 се прилага към железопътната система в държавите членки и въвежда изискването железопътните предприятия да притежават единен сертификат за безопасност, за да получат достъп до железопътната инфраструктура на една или повече държави членки в съответствие със заявената от тях област на дейност.

Железопътните предприятия, чиято основна дейност е превоз на товари и/или пътници, независимо от това дали техните дейности са ограничени само до осигуряване на теглителна сила, трябва да имат лиценз съгласно Директива 2012/34/ЕС. За тези железопътни предприятия притежаването на валиден лиценз и единен сертификат за безопасност са условия, които трябва да са изпълнени, преди предоставяне на достъп до железопътната инфраструктура. В някои случаи заявителят трябва да притежава както лиценз, така и единен сертификат за безопасност, за да започне работа, но не е задължително заявителят вече да има лиценз **преди** да подаде заявление за единен сертификат за безопасност или обратното — двата процеса могат да се извършват паралелно. Въпреки това **и двата** процеса трябва да бъдат завършени, преди услугите да започнат.

Разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/798 се прилагат само към тези железопътни предприятия, които попадат в нейното приложно поле. Дали дадена операция попада в обхвата на Директивата зависи от начина, по който тази директива е транспонирана в държавите членки. Държавите членки може да предвидят изключения от приложното поле на Директива (ЕС) 2016/798, поради което единен сертификат за безопасност може да не се изисква в следните случаи:

- (а) частна железопътна инфраструктура, в това число странични коловози, използвана от собственика или от оператор за целите на съответните им операции по превоз на товари или превоз на хора за нетърговски цели, както и превозни средства, използвани изключително в рамките на подобна инфраструктура;
- (б) инфраструктура и превозни средства, запазени изключително за местно ползване, туристическо ползване или ползване с историческа насоченост;
- (в) железопътна инфраструктура с олекотена конструкция, понякога използвана от тежки железопътни превозни средства при експлоатационните условия на железопътната система с олекотена конструкция, когато това е необходимо за целите на осъществяване на връзки само за тези превозни средства; и
- (г) превозни средства, използвани основно върху железопътна инфраструктура с олекотена конструкция, но оборудвани с някои тежки железопътни компоненти, необходими за да може да се осъществи транзитно преминаване на ограничена и ясно определена отсечка от тежка железопътна инфраструктура единствено за целите на осъществяване на връзки.

Националните органи по безопасността се приканват да заявят и разяснят с изготвяните от тях ръководства за прилагане дали някои от посочените по-горе изключения са приложими в съответните държави членки. Съветваме железопътните предприятия да се консултират с националните органи по безопасността, за да разберат какво се прилага при техните конкретни обстоятелства. За маневрени услуги е възможно да се изисква или да не се изисква единен сертификат за безопасност в зависимост от това дали попадат в буква а) по-горе или не (в зависимост как е извършено транспонирането във всяка държава членка). Ако с изисква, е важно в системата за обслужване на едно гише заявителят ясно да посочи дали възнамерява да предоставя товарни и маневрени услуги. В такъв случай той трябва да избере товарни услуги или „само маневриране“, в който случай да избере този раздел в системата за обслужване на едно гише.

Възможно е в предвижданата област на дейност, обхващаща повече от една държава членка, да се прилагат различни изключения, определени от съответната държава членка или държави членки. Например транспортна дейност в странични коловози в границите на частна железопътна инфраструктура може да бъде изключена от обхвата на Директива (ЕС) 2016/798 в една държава членка, но да не бъде изключена в друга държава членка. В такива случаи е важно железопътното предприятие да опише и обясни в своето заявление типа (типовете) дейност във всяка държава членка и къде възнамерява да осъществява дейност, като посочи, където е приложимо, и всички конкретни национални изисквания, свързани с типа (типовете) дейност (вж. също точка 2.6 от приложение I).

Във всички случаи заявлението за единен сертификат за безопасност трябва винаги да обхваща типа (типовете) дейност в съответната област на дейност. Например железопътно предприятие, което осигурява теглителна сила за задвижване само на товарни вагони, трябва да притежава единен сертификат за безопасност за услуги за превоз на товари (което включва или изключва превоз на опасни товари). Ако същото предприятие желае да осигурява теглителна сила за задвижване и на пътнически вагони като публична услуга, то трябва да притежава както единен сертификат за безопасност за товарни, така и за пътнически превози (което включва или изключва превоз на опасни товари и високоскоростни услуги). Ако превозът се извършва само с празни пътнически вагони, дружеството действа само като товарно предприятие. Дружествата, които експлоатират возила за поддръжка на релсов път по железопътната мрежа, която попада в териториалния обхват на Директива (ЕС) 2016/798 в определена държава членка, трябва **или** да разполагат със собствен единен сертификат за безопасност като железопътно предприятие за товарни превози, или ако това е разрешено в съответната държава членка, като предоставят услугите си като подизпълнители, в който случай те ще извършват дейност съгласно разрешението за безопасност на този управител на инфраструктура. В посочения втори случай управителят на инфраструктурата носи пълна отговорност за предоставените стоки или услуги, като за неговия подизпълнител не се изисква да притежава единен сертификат за безопасност.

В рамките на своята дейност управителите на инфраструктура може да се наложи да използват влакове, превозни средства за инспекция на инфраструктурата, релсови специализирани самоходни машини или други специални превозни средства за различни цели, като например превоз на материали и/или персонал за строителни

2. Условия за подаване на заявление за единен сертификат за безопасност

дейности или поддръжка на инфраструктурата, поддръжка на тяхната инфраструктура или управление на аварийни ситуации. В такива случаи се счита, **че управителят на инфраструктура функционира в качеството на железопътно предприятие съобразно своята система за управление на безопасността и разрешение за безопасност, поради което не е необходимо да подава заявление за отделен единен сертификат за безопасност**, независимо от това дали превозните средства са негова собственост или не.

Дейностите, изпълнявани в странични коловози, като например товарене на вагони, са промишлени дейности, които взаимодействат със специфични железопътни дейности като композиране, подготовка и движение на състави от превозни средства, които може да са влакове или ще бъдат използвани в състава на влакове. Това включва съединяването на различни превозни средства, за да се образуват състави от превозни средства или влакове и тяхното придвижване. Не се допуска движение на влакове или състави от превозни средства по железопътната мрежа на отговорност на управител на инфраструктура, ако те не са обхванати от единен сертификат за безопасност (или разрешение за безопасност). Това означава, че такова движение може да се извършва само от железопътни предприятия (или управители на инфраструктура), които притежават валидни единни сертификати за безопасност (или разрешения за безопасност), или от други организации, които действат като подизпълнители на тези железопътни предприятия (или управители на инфраструктура) и извършват съответната дейност на основание на тяхната СУБ.

Дейности като превоз на военни превозни средства със свързани с тях вагони за военен персонал не се считат за пътнически операции, тъй като основната дейност е товарният превоз на превозни средства. Същата логика важи и за влаковите услуги, при които камиони се товарят на вагони като товарен товар, а водачите на камионите се превозват в същия влак в отделен пътнически вагон.

Новите участници в железопътните операции трябва да знаят, че ще трябва да покажат своите бизнес планове за предложената от тях операция, както и всички предварителни договори или други споразумения, за да докажат, че разполагат с елементите, които позволяват да се извърши оценка на съответствието с изискванията, определени в Регламент (ЕС) 2018/762. Те трябва също така внимателно да обмислят кога да подадат заявлението, тъй като плановете за няколко години напред ще направят оценката на части от системата за управление на безопасността проблематична.

3. Как да подадете заявление за единен сертификат за безопасност?

3.1. Подаване на заявлението ⁽¹⁾

Железопътните предприятия подават всички заявления за единен сертификат за безопасност чрез единния входящ пункт на системата за обслужване на едно гише, достъпен на [уебсайта на Агенцията](#).

Препоръчва се заявлението за единен сертификат за безопасност да се подава **най-малко 6 месеца** преди:

- (а) *планираната начална дата на всякаква нова дейност, свързана с железопътния транспорт, за която се изисква **нов** единен сертификат за безопасност;*
- (б) *планираната начална дата на дейност, свързана с железопътния транспорт, след една или повече съществени промени на типа, обхвата или областта на дейност, за която се изисква **актуализиране** на единния сертификат за безопасност; или*
- (в) *изтичането на срока на валидност на действащия единен сертификат за безопасност, което налага **подновяване** на единния сертификат за безопасност за продължаване на железопътната транспортна дейност.*

С този срок се цели да се намалят потенциалните рискове, свързани с удължаване на времето, изразходвано за оценката, например в случай че досието на заявлението не е достатъчно добре подготвено и заявителят се нуждае от допълнително време, за да предостави още информация. Това би могло да осуети започването на дейността на определена дата или да навреди на приемствеността в операциите на вече сертифицирано железопътно предприятие (вж. и раздел 7). Заявителите трябва да знаят, че при нормални обстоятелства датата на решението (датата, на която е издаден единният сертификат за безопасност) е датата, от която започва действието на сертификата. Заявителите следва да имат предвид, че правната времева рамка е една и съща за нови заявления, за актуализиране и подновяване на заявления. В последните два случая обаче се очаква сертифициращият орган по безопасността да възприеме пропорционален подход, като се съсредоточи върху промените или нерешените въпроси след предишната оценка и резултатите от всички надзорни дейности, извършени между издаването на първоначалния сертификат и настоящото заявление.

Заявление за единен сертификат за безопасност може да бъде отхвърлено по формални причини, например в ситуации, описани по-долу (обърнете внимание, че може да има и други ситуации, които да доведат до отказ):

⁽¹⁾ Преди подаването на заявлението се препоръчва заявителят да се свърже с всички участващи сертифициращи органи по безопасността и да обмисли възможността да поиска предварителна процедура.

3. Как да подадете заявление за единен сертификат за безопасност?

- (а) когато заявителят е подал заявление (за издаване на нов, актуализиране или подновяване на съществуващ сертификат), след като вече е подадено друго заявление, независимо от типа, обхвата и областта на дейност;
- (б) когато заявителят вече притежава валиден единен сертификат за безопасност, издаден от орган, издаващ сертификат за безопасност, и желае да разшири своята област на дейност в друга държава членка (държави членки), като подаде заявление за нов единен сертификат за безопасност в съответната държава членка (държави членки), засегнати от разширената област на дейност;
- (в) когато заявителят вече притежава валиден единен сертификат за безопасност и подава заявление за „нов“ сертификат, независимо от типа, обхвата и областта на дейност;
- (д) когато заявителят, който подава заявление за актуализиране или подновяване, не притежава вече валиден единен сертификат за безопасност.
- (е) Заявление може да бъде отхвърлено и поради непредставяне на валидно доказателство за съответствие с изискванията, определени в изискванията към системата за управление на безопасността според Регламент (ЕС) 2018/762.

Следва да се отбележи, че всички **първи** заявления за единен сертификат за безопасност трябва да бъдат отбелязани в системата за обслужване на едно гише като „нови“ заявления, независимо дали заявителят е бил притежател на сертификат за безопасност преди това. Ако заявителят е бил притежател на сертификат за безопасност съгласно предишния режим, това може да бъде взето под внимание от сертифициращия орган при оценяване на досието му.

По принцип, след като заявлението бъде подадено в системата за обслужване на едно гише, то не може да бъде изменяно, освен ако заявителят не поиска това и сертифициращият орган по безопасността отвори отново части от заявлението чрез повдигане на въпрос. В процеса на оценката заявителят може да поиска и прекратяване на процедурата по разглеждане на заявлението му, например с цел да намали разходите си, когато е заключил, че заявлението му не отговаря в достатъчна степен на изискванията, за да бъде удовлетворено. Такива искания трябва да бъдат отправени до органа, издаващ сертификат за безопасност, и да бъдат подадени чрез регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване, в системата за обслужване на едно гише (вж. [раздел 3.2](#)).

Заявителят може да открие процедура по подаване на ново заявление въз основа на съществуващо искане за предварителна процедура (вж. [раздел 5.1](#)) или заявление. Този подход може да е особено полезен с оглед избягване на несъответствия между отделните заявления и ускоряване на процедурата по подаване на заявлението.

Във всички случаи на заявител, който възнамерява да подаде заявление до Агенцията, настоятелно се препоръчва да се свърже с Агенцията чрез формуляра за контакт на уебсайта, за да обсъди потенциалните планове и сроковете за подаване на заявлението. Целта на това обсъждане е да се помогне както на Агенцията, така и на заявителя при планирането на заявлението и да се избегне допускането на грешки от страна на заявителя в заявлението, които налагат неговото приключване и повторно подаване.

3.2. Система за обслужване на едно гише

Системата за обслужване на едно гише е управлявана от Агенцията ИТ платформа, достъпна на всички официални езици на Съюза, чрез която се подават всички заявления за единни сертификати за безопасност.

За да подаде заявление за единен сертификат за безопасност, заявителят трябва да разполага с регистриран потребител в системата за обслужване на едно гише. По определение потребител е физическо лице, на което заявителят е възложил да управлява подаването на заявлението чрез системата за обслужване на едно гише. Силно препоръчително е регистрираният потребител да бъде лице от организацията на заявителя, а организацията да предвиди мерки, за да гарантира, че винаги има регистриран потребител. В същото време потребителят, който подава заявление чрез системата за обслужване на едно гише, става лице за контакт, до което се адресира цялата кореспонденция, свързана със заявлението. Лицето за контакт на заявителя може обаче да делегира права за достъп до заявлението на други лица в организацията (или извън нея). Инструкции за това можете да намерите в Ръководството за потребителя на OSS на уебсайта на Агенцията. Управлението на потребителите в организацията на заявителя и свързаните права на достъп до заявленията е изключителна отговорност на заявителя.

Що се отнася до органите, съответните служители трябва да бъдат регистрирани потребители в системата за обслужване на едно гише, посочени за конкретното заявление от ръководителя на програмата на съответните органи, след като бъдат уведомени, че са включени в ново заявление. По определение потребител е физическо лице, на което органът е възложил да управлява оценката на безопасността чрез системата за обслужване на едно гише. Управлението на потребителите в организацията на органа (например в случай на отпуск по болест) и на съответните права на достъп до заявленията е изключителна отговорност на компетентния орган и неговия програмен ръководител.

Системата за обслужване на едно гише е разработена с цел документиране на резултатите и заключението от процеса на оценка, включително на основанията за направената оценка. Както заявителят, така и оценителите следва да вземат предвид, че цялата съответна комуникация следва да бъде записана в системата за обслужване на едно гише. Освен това тя предоставя на заявителя информация за състоянието на всички етапи на процеса на оценка на безопасността, заключението от оценката и решението за издаване или отказ за издаване на единен сертификат за безопасност. Заявителят може да се запознае с резултатите и заключението от оценката след тяхното утвърждаване от компетентния орган. Когато в извършването на оценката на безопасността участват няколко органи, резултатите и заключението от работата на отделните органи се обобщават от Агенцията. След това решението за издаване или отказ за издаване на единен сертификат за безопасност и мотивите за това решение се предоставят на заявителя чрез системата за обслужване на едно гише. По същия начин, когато Агенцията е органът, издаващ сертификат за безопасност, уведомлението за фактуриране се осъществява чрез системата за обслужване на едно гише.

3. Как да подадете заявление за единен сертификат за безопасност?

Освен това системата за обслужване на едно гише осигурява управлението на конфигурацията на всички подадени документи. Служителите на органите, участващи в процеса на оценка на безопасността, имат право на достъп до всички документи и информация, свързани с дадено заявление, чието разглеждане им е възложено (т.е. досието на заявлението, както и други документи или информация, свързани с оценката). Служителите на даден орган могат само да се запознават, но не и да променят съдържанието на резултатите и заключението от оценка, извършена от друг орган. Подобно на заявителя, служителите на органа могат да внасят нови или преработени документи в процеса на оценката в подкрепа на техните решения. Регистрираните в системата документи не могат да бъдат заличавани, а само заменени с актуализирани версии.

Всеки заявител има правото да изготвя и подава във всеки един момент валидни заявления чрез системата за обслужване на едно гише в съответствие с приложимото законодателство на ЕС в областта на железопътния транспорт съгласно спецификациите и условията за ползване на системата за обслужване на едно гише. Когато Агенцията действа като сертифициращ орган по безопасността, заявлението за единен сертификат за безопасност се подава както до нея, така и до компетентния национален орган или органи по безопасността, за да разгледат заявлението в частта му, свързана с националните правила.

В такива случаи проверката на съответствието с всички формални и съществени правила, изисквания, предпоставки или условия, свързани с административни въпроси, например:

- ▶ финализиране и официално подаване на заявлението в системата за обслужване на едно гише;
- ▶ съдържание на официалното потвърждение за получаване на заявлението от Агенцията;
- ▶ изискване за подписване на заявленията в системата за обслужване на едно гише и в докладите на Агенцията, включително окончателните решения/актове; и
- ▶ всякакви други въпроси, свързани с правото на ЕС;

е от изключителната компетентност на Агенцията, която определя съответните спецификации. Следователно във връзка с посочените по-горе административни въпроси всички национални органи по безопасността, участващи в оценката на заявления (когато Агенцията действа като сертифициращ орган по безопасността), следва да считат всяко заявление, подадено чрез системата за обслужване на едно гише, като валидно, като се има предвид също, че когато Агенцията действа като сертифициращ орган по безопасността, тя попада в обхвата на правото на ЕС, а не на националните изисквания, установени в националното административно право на държавите — членки на ЕС.

Основните елементи на системата за обслужване на едно гише са обобщени в следната таблица:

Таблица 1: Основни елементи на системата за обслужване на едно гише

Заявител	Органи, участващи в оценката на безопасността
► Подаване на електронно досие на заявлението;	► Потвърждение на приемане на заявление;
► Управление на конфигурацията на досието на заявлението (<i>библиотека</i>);	► Управление на конфигурацията на досието на оценката (<i>библиотека</i>);
► Преглед на ключови цели и на напредъка по отделните етапи на процеса на оценка на безопасността (<i>контролно табло</i>);	► Определяне на ключови цели и докладване за напредъка по отделните етапи на процеса на оценка на безопасността (<i>контролно табло</i>);
► Документиране на комуникацията с компетентните органи (регистър на въпросите, подлежащи на изясняване), позволяващо проследяване на решенията;	► Документиране на комуникацията със заявителя (<i>регистър на въпросите, подлежащи на изясняване</i>), позволяващо проследяване на решенията;
► Преглед на резултатите и заключението от оценката (след утвърждаването им);	► Докладване на резултатите и заключението от оценката;
► Нотифициране на решението за издаване на единен сертификат за безопасност;	► Уведомяване за решението за издаване на единен сертификат за безопасност;
► Управление на исканията за преглед на решенията на органа, издаващ сертификат за безопасност;	► Удостоверяване и управление на потребителите;
► Удостоверяване и управление на потребителите;	► Възлагане на разглеждането на заявлението на потребители (управление на ролите и правата);
► Възлагане на разглеждането на заявлението на потребители;	► Управление на всички заявления за издаване на единни сертификати за безопасност, възложени на органа;
► Управление на всички заявления за издаване на единни сертификати за безопасност, подадени от заявителя;	► Документиране на събитията (<i>регистър на събитията</i>).
► Документиране на събитията (<i>регистър на събитията</i>).	► Актуализиране на базата данни ERADIS.

Националният орган по безопасността може да въведе собствена система за управление на информацията, при условие че всички въпроси, които се поставят на вниманието на заявителя, му бъдат съобщавани или най-малкото записвани в системата за обслужване на едно гише. Това включва прехвърлянето на всички документи, които са необходими, за да се гарантира проследяването на решенията, в системата за обслужване на едно гише преди началото на процеса на вземане на решение.

Повече информация относно функциите на системата за обслужване на едно гише можете да намерите в ръководството за потребителя на системата за обслужване на едно гише на [уебсайта на Агенцията](#).

3.3. Избор на органа, издаващ сертификат за безопасност

Когато областта на дейност на заявителя е ограничена в една държава членка, той може да избере в системата за обслужване на едно гише кой орган (Агенцията или националният орган по безопасността в съответната държава членка) ще бъде компетентен да издаде единния сертификат за безопасност.

Железопътните предприятия могат да извършват услуги до гранични гари в съседни държави членки, ако тези гари са признати за такива от тези държави членки. В такива случаи не се изисква разширяване на областта на дейност, ако характеристиките на мрежата и оперативните правила са сходни, и поради това, след консултации и при

3. Как да подадете заявление за единен сертификат за безопасност?

съгласуване със съответните национални органи по безопасността, дейността може да се приобщи към дейност, която иначе е ограничена в рамките на една държава членка. От заявителя се изисква да посочи в OSS държавата, в която зоната на действие ще бъде гранична гара, и да посочи в описанието на зоната на действие какъв ще бъде обхватът на тази операция, например от държавната граница до... (наименование на гарата или участъка от трасето).

На заявителите се препоръчва да се консултират с ръководствата за кандидатстване, изготвени от всяка държава членка, в която възнамеряват да извършват дейност, за наличието и подробните изисквания относно граничните пунктове.

Когато областта на дейност не е ограничена на територията на една държава членка, Агенцията е по подразбиране органът, издаващ сертификат за безопасност, и следователно в този случай заявителят не може да промени този орган в системата за обслужване на едно гише.

Кандидатите трябва да знаят, че ако извършват дейност в една държава членка и изберат Агенцията за орган за сертифициране на безопасността, тогава съответният НОБ все пак ще участва в процеса за частта за националните правила.

Изборът на органа, издаващ сертификат за безопасност, е обвързващ до приключването или прекратяването на процеса на оценка на безопасността, което означава, че заявителят не може да промени този орган след подаването на неговото заявление в системата за обслужване на едно гише.

На етапа на предварителна процедура (вж. [раздел 5.1](#)), в случаите, когато областта на дейност е ограничена на територията на една държава членка, заявителят може да отправи своето искане до друг орган. В такъв случай е необходимо да бъде подадено ново искане за предварителна процедура в системата за обслужване на едно гише след приключване на първото искане.

3.4. Езикова политика

Когато национален орган по безопасността изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, езикът, на който се съставя досието на заявлението, трябва да е официален език на държавата членка за предвижданата област на дейност, както е посочено в ръководство за прилагане на компетентния национален орган по безопасността.

Когато Агенцията изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, езикът, на който се съставя заявлението, е както следва:

- за частта от досието на заявлението, отнасяща се до изграждането на системата за управление на безопасността: един от официалните езици на Съюза;
- за частта от досието на заявлението, отнасяща се до доказването на съответствие с нотифицираните национални правила: езикът, определен от държавата членка за предвижданата област на дейност, и посочен в ръководството за прилагане на компетентния национален орган по безопасността.

Националният орган по безопасността за предвижданата област на дейност може да изиска от заявителя да предостави превод на частите от документацията, които имат отношение към проверката на съответствието с приложимите национални правила, на език, който е приет от този национален орган по безопасността. Това изискване е ограничено обаче до описание или друга информация относно начина, по който системата за управление на безопасността отговаря на изискванията на нотифицираните национални правила, и не дава право на националния орган по безопасността да изисква превод на цялата документация, отразяваща системата за управление на безопасността.

Препоръчваме на заявителите да предвидят необходимостта от превод на документи, когато планират изготвянето на своето заявление за единен сертификат за безопасност.

3.5. Такси и възнаграждения

В случаите, когато националният орган по безопасността изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, таксите и възнагражденията се събират от националния орган по безопасността в съответствие с приложимо национално законодателство. Повече информация може да се намери в ръководството за прилагане на компетентния национален орган по безопасността.

В случаите, когато Агенцията действа като сертифициращ орган по безопасността, таксите и възнагражденията, събирани от Агенцията за целите на издаването на нови, актуализирани или подновени единни сертификати за безопасност, са в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/764 на Комисията, изменен с **Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1903 на Комисията относно таксите и възнагражденията, дължими на Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз, и съответните условия за плащане**. Намаление може да бъде предоставено при представяне на подходящи доказателства за малко и средно предприятие. Допълнителна информация може да се намери на уебсайта на Агенцията.

Таксите и възнагражденията се определят, както следва:

- **Такси:** суми, събирани за издаване, поддържане, подновяване или отнемане на единни сертификати за безопасност;
- **Възнаграждения:** суми, събирани за други услуги като предварителна процедура, одити, инспекции или посещения.

Общата сума на таксите и възнагражденията се изчислява, като се съберат, както следва:

- броят часове, изразходвани от Агенцията за обработка на заявлението, умножени по почасовата ставка на Агенцията, и
- относимите разходи на националните органи по безопасността във връзка с обработката на националната част на заявлението.

Почасовата ставка на Агенцията се определя така, че да компенсира както преките ѝ разходи (например за заплати на персонала, пътни разходи), така и непреките разходи (например за услуги за управление/подкрепа като секретариат, финансиране

3. Как да подадете заявление за единен сертификат за безопасност?

и административни разходи). Разходите за провеждане на одити не са включени във формулата и се начисляват отделно.

Разходите, свързани с всички дейности на етапа на предварителна процедура (вж. [раздел 5.1](#)), се начисляват в съответствие с горната формула.

В случай на отхвърляне на заявлението или на прекратяване на разглеждането му по искане на заявителя, таксите и възнагражденията, дължими за вече предоставените услуги, се поемат от заявителя.

Когато Агенцията е органът, издаващ сертификат за безопасност, уведомлението за фактуриране се управлява чрез системата за обслужване на едно гише. Фактурата се добавя към досието и уведомлението, заедно с информация относно крайния срок за плащане, се изпраща на регистрирания потребител, определен от заявителя да поддържа досието на заявлението. Процесът на уведомяване се подчинява на същите принципи, както при уведомлението относно въпроси, подлежащи на изясняване. Крайният срок за плащане се определя в съответствие с Акта за изпълнение относно таксите и възнагражденията в срок от 60 календарни дни от датата, на която заявителят е уведомен за съответната фактура.

4. Структура и съдържание на досието на заявлението

Досието на заявлението се състои от следните документи:

- ▶ формуляра на заявлението;
- ▶ Когато заявителят има адрес специално за целите на фактурирането, е препоръчително тази информация да бъде включена в отделен файл и да се публикува в системата за обслужване на едно гише.
- ▶ документация, която доказва, че заявителят е въвел своя система за управление на безопасността в съответствие с член 10, параграф 3, буква а) от Директива (ЕС) 2016/798;
- ▶ документация, която доказва, че заявителят отговаря на изискванията, предвидени в съответните национални правила, нотифицирани в съответствие с член 8 от Директива (ЕС) 2016/798;
- ▶ създаване на препратки в рамките на системата за управление на безопасността, указващи местонахождението на доказателствата, че са удовлетворени приложимите изисквания на общите методи за безопасност за СУБ, приложимата техническа спецификация за оперативна съвместимост, свързана с подсистемата „експлоатация и управление на движението“, както и приложимите национални правила; и
- ▶ актуалното състояние на плана (плановете) за коригиращи действия, приети с цел отстраняване на съществени случаи на несъответствие или коригиране на други области, пораждащи загриженост, установени в рамките на дейностите по надзор, осъществени след последната оценка. В случай на заявление за подновяване или актуализиране на съществуващ единен сертификат за безопасност, тази проверка следва да обхване и остатъчните елементи, пораждащи загриженост, установени в рамките на предходни оценки, където е приложимо.

Досието на заявлението се подава по електронен път чрез системата за обслужване на едно гише и при използване на предоставените от системата електронни формуляри. Указания за употреба, съдържащи информация за съдържанието на заявлението за единен сертификат за безопасност, са поместени в приложение 1 към настоящото ръководство.

Заявлението трябва да е кратко и да съдържа цялата необходима информация.

Като използва таблицата с описание, налична в системата за обслужване на едно гише, заявителят трябва да опише поотделно предоставените от него документи:

- ▶ изискванията, предвидени в приложение I към ОМБ за СУБ (повече информация за тези изисквания може да се намери в ръководството на Агенцията относно изискванията по отношение на СУБ);

4. Структура и съдържание на досието на заявлението

- ▶ изискванията на приложимата техническа спецификация за оперативна съвместимост, свързана с подсистемата „експлоатация и управление на движението“ (ТСОС „Експлоатация и управление на движението“); и
- ▶ изискванията, съдържащи се в приложимите национални правила на всяка от държавите членки, засегнати от областта на дейност.

Таблицата за описание позволява индексирание на информацията, така че оценителят да може лесно да я намери, включително връзки към подкрепящи документи. В това отношение заявителят следва да използва колоната за коментари от таблицата с описание в системата за обслужване на едно гише, за да определи къде в даден документ могат да бъдат намерени необходимите доказателства. По този начин ще се ускори оценката и ще се намалят разходите, тъй като оценителите няма да преглеждат множество страници документи, за да намерят подходящите доказателства за съответствие с изискванията. Документите, предоставени в подкрепа на заявлението, следва да бъдат кратки и посочени по подходящ начин в таблицата с описание. Внимателното използване на таблицата с описание може да помогне да се покаже как функционира системата за управление на безопасността и как заявителят я владее. Може да бъдат описани и други документи, така че:

- ▶ оценителят да бъде уверен, че тези документи съществуват и при необходимост може да ги провери; и
- ▶ да е възможно те бъдат изискани за преглед след издаването на единния сертификат за безопасност в рамките на последващите надзорни дейности.

Всеки от националните органи по безопасността се приканва да опише в своето ръководство за прилагане изискванията, съдържащи се в националните правила, нотифицирани от съответната държава членка. Националният орган по безопасността може да изиска от заявителите да попълнят таблица с описание на своите процеси спрямо националните изисквания и да я качат в съответната национална част на заявлението.

Като цяло, за да бъде изпълнено всяко от правните изисквания, заявителят ще трябва да докаже както че е налице процедура, така и да представи доказателства, че той се прилага.

По принцип заявлението за подновяване или актуализиране на единен сертификат за безопасност съдържа отново всички съставни елементи на досие на заявление. Заявителят трябва обаче да посочи и опише промените в документацията, изпратена след подаването на предишното заявление (във връзка с което е издаден единен сертификат за безопасност). За да бъде улеснено идентифицирането на промените, внесени в документацията, се препоръчва заявителят да обозначи промените в актуализираните документи и да предостави разяснение относно тях. За конкретни промени с административен характер е предвидена опростена процедура.

5. Процес на оценка на безопасността

Процесът на оценка на безопасността се състои от следните етапи:

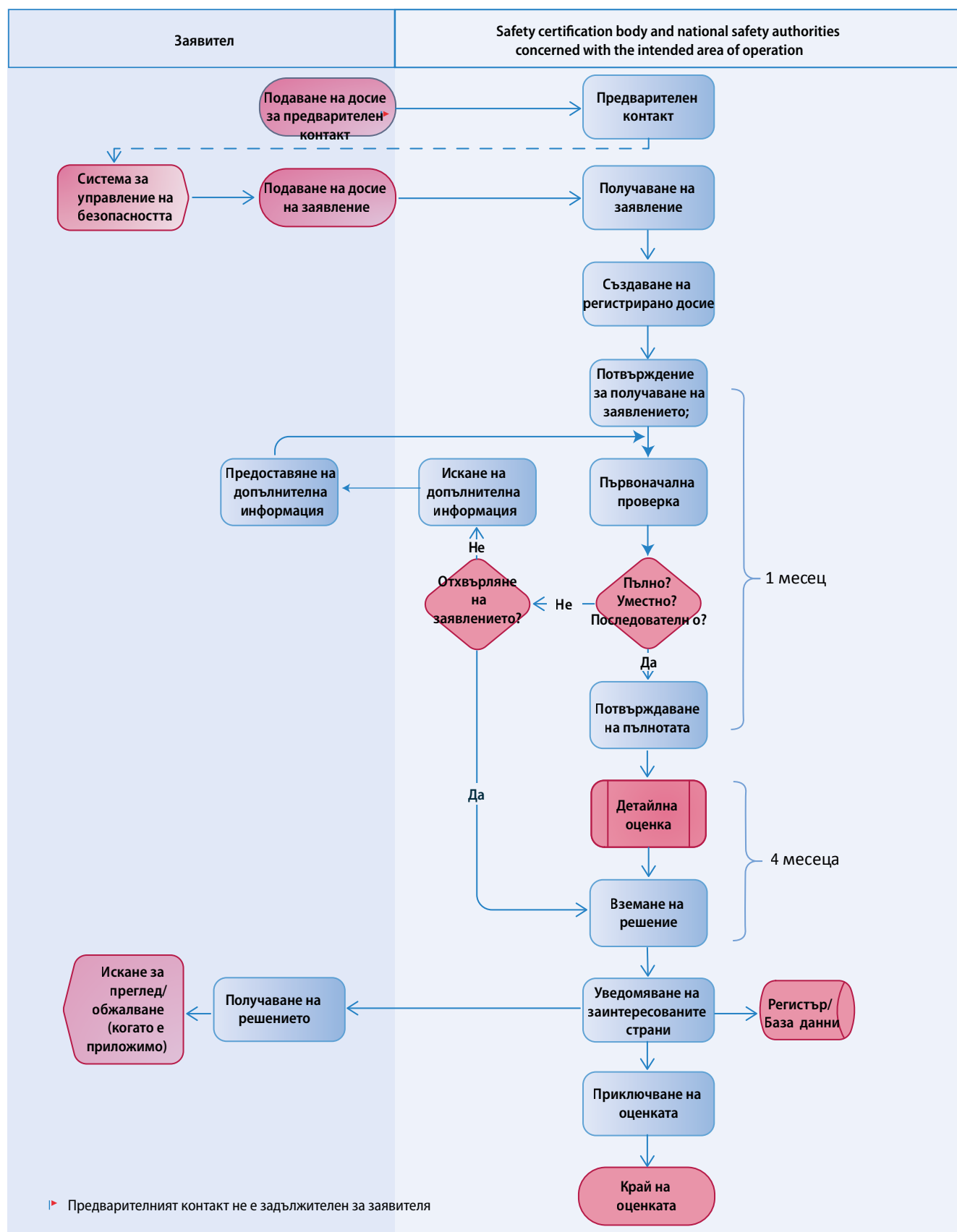

В разделите по-долу процесът на оценка на безопасността е описан подробно от гледна точка на заявителя.

Процесът на оценката е цикличен, както е илюстрирано на [фигура 3](#). Това означава, че органите за предвижданата област на дейност имат право да отправят разумни искания за допълнителна информация или за повторно подаване на елементи от заявлението в процеса на оценката.

На заявителите се препоръчва да се уверят, че по време на процедурата по заявлението винаги имат на разположение лице, с което Агенцията може да се свърже и което ще гарантира, че периодът на оценяване се използва по най-добрия възможен начин и не се губи време поради неразположение, отпуск или други причини за липса на достъп до лицето за контакт.

Фигура 3: Процес на оценка на безопасността

5.1. Предварителна процедура

Силно препоръчително е заявителят да поиска предварителна процедура чрез системата за обслужване на едно гише преди да подаде заявлението си за единен сертификат за безопасност (нов, актуализиран или подновен), за да му се помогне да разбере какво се очаква и да се ограничат на възможно най-ранен етап рисковете от забавяне при издаването на единния сертификат за безопасност, което би могло да навреди на непрекъснатостта при осъществяване на неговата дейност.

Предварителната процедура има следните цели:

- ▶ улесняване на контакта на ранен етап;
- ▶ изграждане на отношения между оценителя (оценителите) и заявителя;
- ▶ запознаване със системата на заявителя за управление на безопасността; и
- ▶ удостоверяване, че заявителят е получил достатъчно информация, за да е наясно какво предстои, по какъв начин ще се осъществи процесът на оценка и как ще се вземат решения.

За да се осигури пълноценното реализиране на предимствата на предварителния контакт, се препоръчва следният подход:

- ▶ Заявителят изготвя досие, което включва като минимум описание на неговата СУБ, и го подава чрез системата за обслужване на едно гише. Досието трябва да съдържа информацията, посочена в точки 1—6 от приложение 1 към Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763 на Комисията, но обемът на предоставената информация не се ограничава с този списък; Действителният предмет на предварителната процедура не е задължително да бъде цялата СУБ, нито да включва всички органи, които ще оценяват официалното заявление. Изборът на това какво да бъде оценено и от кого, е на заявителя, но ясното фокусиране върху това, което е важно за заявителя, ще опрости процеса и ще спести време и пари.
- ▶ органът, издаващ сертификат за безопасност, определя датата (датите) на срещата (срещите) и носи отговорност за организационните аспекти (например осигуряване на място за провеждане на срещите или използване на други комуникационни средства, ангажиране на експерти);
- ▶ заявителят определя дневния ред на срещата (срещите);
- ▶ националният орган по безопасността за съответната област на дейност предоставя цялостни резултати/тенденции от негови предишни дейности по надзор, когато това е приложимо, при поискване от органа, издаващ сертификат за безопасност;
- ▶ органът, издаващ сертификат за безопасност, осъществява координация със заявителя и други национални органи по безопасността, когато е необходимо, с цел обсъждане на съдържанието на досието за предварителен контакт и, когато е направена преценката, че това е необходимо във връзка със заявлението, обратната информация от надзорните дейности, изпълнени от компетентния национален орган (или органи) по безопасността;
- ▶ с цел осигуряване на прозрачност и яснота на кореспонденцията между Агенцията (когато действа в качеството на орган, издаващ сертификат за безопасност),

компетентния национален орган (или органи) по безопасността и заявителя, въпросите, идентифицирани на етапа на предварителен контакт, се документират и проследяват съобразно принципите, които се прилагат по отношение на оценката (вж. [раздели 5.3 и 5.4](#)). Същият подход се препоръчва настоятелно и в случаите, когато органът, издаващ сертификат за безопасност, е национален орган по безопасността.

- Заявителят води документация за срещата (срещите), като изготвя и предоставя за преглед и одобрение протоколи на всички участници. Документацията за срещата (срещите) може да бъде архивирана в системата за обслужване на едно гише с цел улесняване на бъдещи оценки на безопасността.

Трябва да се отбележи, че предварителната процедура не е същото като първоначалния контакт за обясняване на обхвата на проекта. Агенцията съветва заявителите да се свържат както с нея, така и със съответните НОБ, преди да подадат заявление, за да обсъдят намеренията си. Така ще се предотвратят ненужни грешки в заявленията и по този начин ще се намали работното натоварване на участващите органи.

Участието в етапа на предварителна процедура не е задължително за заявителя, но е препоръчително, тъй като способства за ограничаване на потенциалните рискове на етапа на оценката и улеснява самия процес на оценка. Ако желае, заявителят може да подаде своето заявление за единен сертификат за безопасност и без предварителна процедура. Ако обаче заявителят поиска предварителна процедура, от отделните органи за съответната област на дейност се изисква да вземат участие. Препоръчително е заявителите да се свържат с Агенцията чрез точката за контакт на уебсайта, за да обсъдят предварително какво включва предварителната процедура, преди да подадат заявление.

За участие в предварителна процедура се събират възнаграждения (вж. [раздел 3.5](#)) и се прилагат стандартните правила за комуникация (вж. [раздел 8](#)). Документите, предоставени от заявителя, и документите, изготвени на етапа на предварителна процедура, се архивират в системата за обслужване на едно гише, което включва, когато е приложимо, и документация за координационните дейности.

Когато заявителят поиска предварителна процедура, изборът на орган, издаващ сертификат за безопасност, става обвързващ до:

- подаването от заявителя на заявлението за единен сертификат за безопасност; или
- подаването от заявителя на искане за прекратяване на предварителната процедура. В такъв случай заявителят може да поиска нова предварителна процедура, като избере друг орган, издаващ сертификат за безопасност.
- Етапът на предварителна процедура трябва да приключи – по искане на заявителя или чрез съгласуване между съответните страни в него – преди да бъде подадено заявлението за единен сертификат за безопасност.

В ръководствата на националните органи по безопасността следва да има информация за мерките, които се прилагат по отношение на предварителната процедура, включително процеса на подаване на заявление за предварителна процедура и обяснение на причините за това.

5.2. Приемане на заявлението

След подаването на заявление за издаване на единен сертификат за безопасност (нов, актуализиран или подновен) системата за обслужване на едно гише автоматично издава потвърждение за приемането на заявлението от името на органа, издаващ сертификат за безопасност. Следва да се отбележи, че всички **първи** заявления за единен сертификат за безопасност трябва да бъдат отбелязани в системата за обслужване на едно гише като „нови“ заявления, независимо дали заявителят е бил притежател на сертификат за безопасност преди това. Ако заявителят е бил притежател на сертификат за безопасност съгласно предишния режим, това може да бъде взето под внимание от сертифициращия орган при оценяване на досието му. С оглед на ефективното протичане на този процес заявителите трябва да посочат в заявлението всички промени, въведени в системата за управление на безопасността след последната оценка. Изпратеното до заявителя уведомление съдържа и информация за началната дата на оценката, с оглед на която ще се контролират етапните цели и сроковете. За начална дата на оценката се счита датата на потвърждението за получаване на заявлението, както е определено в член 2, параграф 2 от Регламента за изпълнение (ЕС) 2018/763 на Комисията *[практически разпоредби относно издаването на единни сертификати за безопасност на железопътни предприятия]*.

Приемането на заявлението не се потвърждава от отделните органи, отговарящи за предвижданата област на дейност, а само от отговорния за заявлението орган, издаващ сертификат за безопасност. Тъй като цялата комуникация относно новите заявления ще се адресира до определените програмни ръководители, с цел избягване на проблеми, като например отсъствие на съответното лице към момента на подаване на ново заявление, органите се насърчават да създадат допълнителна функционална пощенска кутия, към която се препращат всички уведомления.

За целите на процеса на уведомяване Агенцията и националните органи по безопасността се приканват да документират в системата за обслужване на едно гише информация за официалните празници, приложими към съответната организация. Тази информация се използва от системата за обслужване на едно гише при определяне на началната дата на оценката, посочена в потвърждението за получаване на заявлението. Информацията за официалните празнични дни през съответната година се документира в системата от всеки орган не по-късно от края на предходната година и се актуализира при необходимост, когато настъпят промени по отношение на официалните празнични дни през годината.

За всяко заявление програмният ръководител от всеки орган, засегнат от областта на дейност, определя компетентни отговорни лица в системата за обслужване на едно гише. С цел да се избегне съкращаване на периода, определен за извършване на оценката на безопасността, компетентните органи се приканват да определят своевременно съответните ресурси (вж. [раздел 6](#)).

В следната таблица са описани различните роли и отговорности, които отделните органи (т.е. Агенцията и националните органи по безопасността) могат да изберат в системата за обслужване на едно гише. В зависимост от сложността на заявлението и вътрешната

5. Процес на оценка на безопасността

процедура всеки орган осигурява един или повече служители за извършване на процеса на оценка на безопасността в законно установения срок. На едно и също лице могат да бъдат възложени една или повече функции. Всяко заявление се управлява като проект с точно определена начална и крайна дата на изпълнение, отговарящи съответно на потвърждението за приемането на заявлението и на вземането на решението от органа, издаващ сертификат за безопасност. Препоръчва се методологията за управление на проект да съответства на обема и сложността на заявлението.

Таблица 2: Роли и отговорности

Роли	Отговорности
Програмен ръководител	Отговаря за разработването, управлението и изпълнението на програмата, което включва: ▶ приемане на уведомления за нови заявления; ▶ предварително планиране на ресурсите, необходими за разглеждане на заявления за нови, актуализирани или подновени сертификати; ▶ определяне на компетентни ресурси за изпълнението на всеки проект; ▶ осигуряване на съгласуваност на решенията, вземани в рамките на различните проекти; ▶ управление на оценката на ефективността на програмата и нейното непрекъснато повишаване.
Ръководител на проект	Отговаря за разработването, управлението и изпълнението на възложения му/и проект за издаване на сертификат за безопасност, което включва: ▶ ръководство и координация на процеса на оценка, включително процеса на предварителен контакт, когато е приложимо; ▶ изпълнение на целите на проекта, и по-специално своевременно изпълнение на дейностите по оценка в съответствие със стандартите за качество; ▶ идентифициране на всички въпроси, подлежащи на изясняване, които могат да възпрепятстват приключването на оценката; ▶ поддържане на контакт с програмния ръководител с цел обмен на информация относно въпроси, които могат да засегнат приключването на оценката, и вземане на окончателно решение за издаване или отказ за издаване на единен сертификат за безопасност; ▶ отнасяне на случаите на противоречиви мнения на оценителите, които не са били разрешени от органа (органите), вземащи решения, за разглеждане до по-висшестоящ орган; ▶ спиране на работата по оценката, когато бъде установен значим неизяснен въпрос, до получаване на допълнителна информация от заявителя; ▶ управление на препоръката за издаване или отказ за издаване на единен сертификат за безопасност; ▶ предоставяне на решение за отхвърляне на заявлението на ранните етапи на процеса (например, до приключване на оценката) на органа (органите), вземащ(и) решения; ▶ докладване относно напредъка на оценката пред органа (органите), вземащ(и) решения; ▶ изготвяне на единния сертификат за безопасност (когато е взето решение за издаването на такъв сертификат); ▶ осигуряване на правилното изпълнение на съответните процеси и процедури.

Роли	Отговорности
Водещ оценител (когато е ангажиран повече от един оценител)	Отговаря за разработването, управлението и изпълнението на техническата оценка на възложения му/и проект за издаване на сертификат за безопасност, което включва: ► <i>координиране на техническата работа на оценителите, според обстоятелствата, на различните етапи на процеса на оценка и на етапа на предварителен контакт, когато е необходимо;</i> ► <i>поддържане на връзка с ръководителя на проекта с цел обмен на информация за въпроси, подлежащи на изясняване, които могат да възпрепятстват приключването на оценката;</i> ► <i>отнасяне на случаите на противоречиви мнения на оценителите, които не са били разрешени, за разглеждане до ръководителя на проекта;</i> ► <i>осигуряване на съгласуваност на решенията на отделните оценители;</i> ► <i>управление на цялостните резултати от оценката</i> ► Наред с горното се прилагат и изброените по-долу отговорности на оценителя.
Оценител	Оценка за възложената му/и конкретна част (части) от оценката, което включва: ► <i>реализиране на принос за изпълнението на целите на проекта, и по-специално за своевременното изпълнение на дейностите по оценка в съответствие със стандартите за качество;</i> ► <i>осъществяване на координация със заявителя, когато е необходимо, например с цел изискване на допълнителна информация или разяснения, или утвърждаване на план (планове) за действие, изработен от заявителя;</i> ► <i>идентифициране на всички въпроси, подлежащи на изясняване, които могат да възпрепятстват приключването на оценката.</i> ► <i>поддържане на връзка с водещия оценител с цел обмен на информация за въпроси, подлежащи на изясняване, които могат да възпрепятстват изпълнението на неговата част (части) или частта (частите) от оценката, възложени на друг оценител (оценители);</i> ► <i>управление на резултатите на възложената му/и част (части) от оценката;</i> ► <i>докладване относно напредъка на работата по възложената му/и част от оценката пред водещия оценител и ръководителя на проекта (когато е различен от водещия оценител);</i> ► <i>прилагане на съответните процеси и процедури.</i>
Проверител	Проверява дали процесът на оценка на безопасността е изпълнен правилно, преди да се пристъпи към вземане на решение дали да бъде издаден единния сертификат за безопасност, което включва: ► <i>проверка на правилното изпълнение на приложимите процеси и процедури;</i> ► <i>изготвяне на препоръка за издаване (или отказ за издаване) на единния сертификат за безопасност, включително относно решение за отхвърляне на ранните етапи на процеса (т.е. преди приключването на оценката), въз основа на резултатите от проверките;</i> ► <i>предоставяне на изготвената препоръка на органа (органите), вземащ(и) решения.</i>
Орган, вземащ решения	Отговаря за одобряването на становището и/или вземането на решението за издаване (или отказ за издаване) на единния сертификат за безопасност.

5.3. Първоначална проверка

Посредством първоначалната проверка се гарантира, че подадената от заявителя документация е достатъчна, относима и съгласувана, за да може да се пристъпи към детайлната проверка. Всеки от органите за съответната област на дейност извършва необходимата справка с досието на заявлението, както е целесъобразно, за да:

5. Процес на оценка на безопасността

- ▶ определи дали заявлението е структурирано и съдържа необходимите вътрешни препратки, за да може оценката да бъде ефективна и правилно документирана;
- ▶ провери дали са предоставени доказателства за изпълнение на приложимите изисквания; и
- ▶ установи актуалното състояние на плана (планове) за коригиращи действия, установени от заявителя с цел отстраняване на съществени случаи на несъответствие и всички други области, пораждащи загриженост, установени в рамките на дейностите по надзор, осъществени след предходната оценка. За заявление за подновяване или актуализиране на съществуващ единен сертификат за безопасност тази проверка следва да обхване и остатъчните елементи, пораждащи загриженост, установени в рамките на предходната оценка, ако е приложимо.

В срок от един месец от приемането на заявлението всеки от органите, участващи в оценката на безопасността, по целесъобразност проверяват дали:

- ▶ заявителят е предоставил информацията, изисквана съгласно законодателството;
- ▶ заявлението съдържа достатъчно доказателства, структурирано е и съдържа вътрешни препратки (например че ръководството за прилагане на СУБ съдържа препратки към други процедури и правила), за да може оценката да бъде ефективна и правилно документирана; и
- ▶ качеството на езиковото оформление на информацията в заявлението е достатъчно да дава възможност за оценка на свързаното с него досие.

В случаите, когато Агенцията изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, следва да се осъществява координация между органите, участващи в оценката на безопасността, с цел обсъждане на:

- ▶ вътрешната и външната комуникация (вж. [раздел 8](#));
- ▶ организационните аспекти;
- ▶ разпределението на задачите;
- ▶ подробния график;
- ▶ назначаването на членове на групата от експерти.
- ▶ събраната относима информация за безопасното функциониране на заявителя в рамките на предишни надзорни дейности, когато е приложимо (вж. също [раздел 12](#)). Тази информация се предоставя от националния орган по безопасността;
- ▶ обратната информация от етапа на предварителен контакт, когато е приложимо.

Препоръчва се провеждане на първата координационна среща в кратък срок след определянето на различните ресурси за разглеждане на заявлението. Други координационни срещи може да бъдат организирани по искане на органа, издаващ сертификат за безопасност с цел обсъждане на междинните и окончателните резултати от първоначалната проверка.

В случаите, когато заявителят е посочил в своето заявление, че възнамерява да осъществява дейност до гари в съседни държави членки със сходни характеристики на мрежата и сходни оперативни правила, когато тези гари са в близост до границата,

заявителят ще посочи това, като избере областта на дейност за тази държава членка и след това граничната гара, като предостави подходящо описание на областта на дейност. Това обикновено е под формата на държавна граница от х до х. След това НОБ, където се намира граничната гара, отговаря за оценката на доказателствата, които заявителят е предоставил за достъп до този участък от железопътната линия, и дава положително или отрицателно заключение.

Посочената по-горе консултация не е необходима в случай на съществуващи трансгранични споразумения между държавите членки или националните органи по безопасността, които отговарят за експлоатацията между гари, разположени в близост до границите, със сходни характеристики на мрежата и сходни оперативни правила. В такива случаи националните органи по безопасността за предвижданата област на дейност се считат за компетентни за извършване на проверка дали са спазени съответните нотифицирани национални правила и дали са изпълнени задълженията, произтичащи от съответните трансгранични споразумения. Ако в трансграничното споразумение има договорености за консултации, те следва да се спазват. За да бъде улеснен процесът на оценка, националните органи по безопасността се приканват да посочат тези споразумения за сътрудничество и граничните гари, попадащи в техния обхват, в изготвените от тях национални ръководства за прилагане (вж. [Приложение 2](#)).

Приложимите изисквания се различават по отношение на заявленията за нов, подновен или актуализиран единен сертификат за безопасност. По отношение на **първо заявление** се прилагат всички изисквания, предвидени в приложение I към ОМБ за СУБ (включително приложимите изисквания в ТСОС „Експлоатация и управление на движението“), и изискванията, съдържащи се в приложимите национални правила. По отношение на **заявления за подновяване и актуализиране** приложимите изисквания може в отделните случаи да се различават и макар че участващите в оценката на безопасността органи в някои случаи може да направят първоначална преценка дали са предоставени достатъчно доказателства за изпълнението на приложимите изисквания, отговорът на въпроса дали тези изисквания са изпълнени може да не е напълно очевиден до предприемането на детайлната оценка.

Националният орган по безопасността проверява и дали предоставената от заявителя документация за предвижданата област на дейност е ясно обозначена и отчита евентуални изключения, което би означавало, че не е необходим единен сертификат за безопасност в съответствие с член 2, параграф 3 от Директива (ЕС) 2016/798.

Ако част от задължително изискваната информация не е предоставена или ако заявлението съдържа недостатъчни доказателства, или ако доказателствата не са представени достатъчно ясно, което включва и качеството на езиковото оформление на информацията, към заявителя ще бъде отправено искане за предоставяне на липсващата информация или на разяснения чрез регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване. Ако качеството на езиковото оформление е толкова ниско, че не е възможно текстът на заявлението да бъде възприет в степен, необходима за извършване на оценката на безопасността, може да бъде извършен необходимият превод, ако това е възможно с оглед на наличното време. Ако не е възможно преводът

да бъде направен в едномесечния срок, тогава може или срокът за разглеждане при първоначалната проверка да бъде удължен, или заявлението да бъде отхвърлено.

Съгласно член 10, параграфи 1, 2 и 3 от Директива (ЕС) 2016/798 относно безопасността в железопътния транспорт е видно, че новите заявители на единен сертификат за безопасност трябва да разполагат с разумен план относно извършването на железопътни операции в сравнително кратък срок след предоставянето на такъв сертификат. Причината за това е, че те трябва да разполагат със система за управление на безопасността, която контролира рисковете, както и да отговарят на ТСОС и останалото действащо законодателство. Тъй като има изисквания, които обхващат например управлението на компетенциите и на активите, заявителят трябва да може да предостави на органа за оценка информация, например за подвижния състав, който ще се използва, за областта и вида на дейността, както и за квалификациите на персонала. Процесът на оценка на безопасността не е само на хартия, а трябва да се базира на реалността. Орган, издаващ сертификат за безопасност, който получи заявление за единен сертификат за безопасност, което не съдържа достатъчно информация за правилна оценка дали СУБ на заявителя може да контролира рисковете, било защото е непълно или защото не е свързано с реални дейности, следва да бъде готов да отхвърли такова заявление и да инструктира заявителя да подаде заявление отново, когато има реалистична перспектива да започне да извършва дейност. Препоръчва се, когато заявителят е нов заявител, той да предостави копие от своя текущ бизнес план като част от оценката. Този план следва да включва датите на започване на дейността и датите, на които ще бъдат на разположение активите, например локомотиви и персонал, заедно с плановете за преразглеждане на дейностите след започването им. Заявителите не следва да подават заявление, докато не са в състояние да докажат, че планирането им е достатъчно напреднало, за да могат да представят доказателства за съответствие с изискванията на системата за управление на безопасността. Ако това не бъде направено, това вероятно ще доведе до отхвърляне или ограничаване на предложената дейност.

Органът, издаващ сертификат за безопасност, взема окончателното решение относно пълнотата, уместността и съгласуваността на досието на заявлението и уведомява заявителя за решението си чрез системата за обслужване на едно гише.

С оглед на ефективното протичане на оценката органите и заявителите могат да използват различни канали на комуникация. Същевременно идентифицирането и регистрирането на проблеми (по смисъла на член 12 от Регламент (ЕС) 2018/763) следва да се осъществява чрез регистъра на проблемите в системата за обслужване на едно гише, за да се гарантира прозрачност и проследимост на решенията, взети от органите, засегнати от областта на дейност.

Чрез искане за допълнителна информация всеки орган може да поиска подробна информация, която счита за разумно необходима за целите на извършваната от него оценка на заявлението, като за тази цел може да осъществи пряк контакт със заявителя. Когато предприемат такъв контакт, органите се приканват да бъдат прецизни и точни, и да предоставят на заявителя ясна и разбираема информация, придружена със срок за предоставяне на очаквания от него отговор. От своя страна заявителят предоставя поисканата информация в уговорения срок посредством регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване.

Ако заявителят не предостави исканата информация или ако допълнителната информация, предоставена в заявлението, не е задоволителна, срокът на оценката може да бъде удължен или да се стигне до решение с ограничения по отношение на вида или областта на дейност или срока на действие на единния сертификат за безопасност, или в крайна сметка заявлението може да бъде отхвърлено. Към отхвърляне на заявление се прибъгва като последно средство и когато органът, издаващ сертификат за безопасност вземе решение да предприеме такава стъпка, решението и мотивите за него се документират в доклада за оценката и се довеждат до знанието на заявителя. В случай на отхвърляне на заявление е необходимо заявлението да бъде подадено отново.

Тъй като органите, участващи в оценката на безопасността, могат да бъдат консултирани относно съдържанието на заявлението преди неговото подаване (т.е. по време на етапа на предварителен контакт), е възможно те да разполагат с информация, че заявлението съдържа достатъчно доказателства, като в такъв случай е възможно този етап да бъде ограничен до минимум, ако е уместно, и да се премине направо към основната оценка. Възможно е също така резултатите от предишни надзорни дейности да предоставят достатъчно информация за аспектите на системата за управление на безопасността на заявителя, така че да може да се вземе решение по част или части от заявлението. В такива случаи е необходимо в доклада за оценката да се впише съответна обосновка.

Преди да изпратят искане за допълнителна информация, което може да засегне работата на други органи, компетентните органи, участващи в оценката на безопасността, следва да координират действията си чрез назначения ръководител на проекта, като обсъдят съдържанието на въпроси, подлежащи на изясняване, записани в регистъра на въпросите, преди да ги изпратят на заявителя. Аналогично, преди да отхвърлят заявлението или да вземат решение за преминаване към следващия етап, органите, участващи в оценката на безопасността, следва да координират действията си, като обсъдят неизяснени въпроси, свързани с етапа на първоначална проверка, и да вземат общо решение за начина, по който ще процедират. Във всички случаи решението относно пълнотата, уместността и съгласуваността на заявлението се документира от всеки от органите, участващи в оценката на безопасността, в изготвените от тях доклади за оценката. Ако има разногласия между тези доклади и не може да се постигне споразумение между участващите страни, органът, издаващ сертификат за безопасност, взема окончателно решение относно пълнотата, уместността и съгласуваността на заявлението. Всеки от органите обаче може да вземе собствено решение и може да поиска арбитраж, когато е уместно.

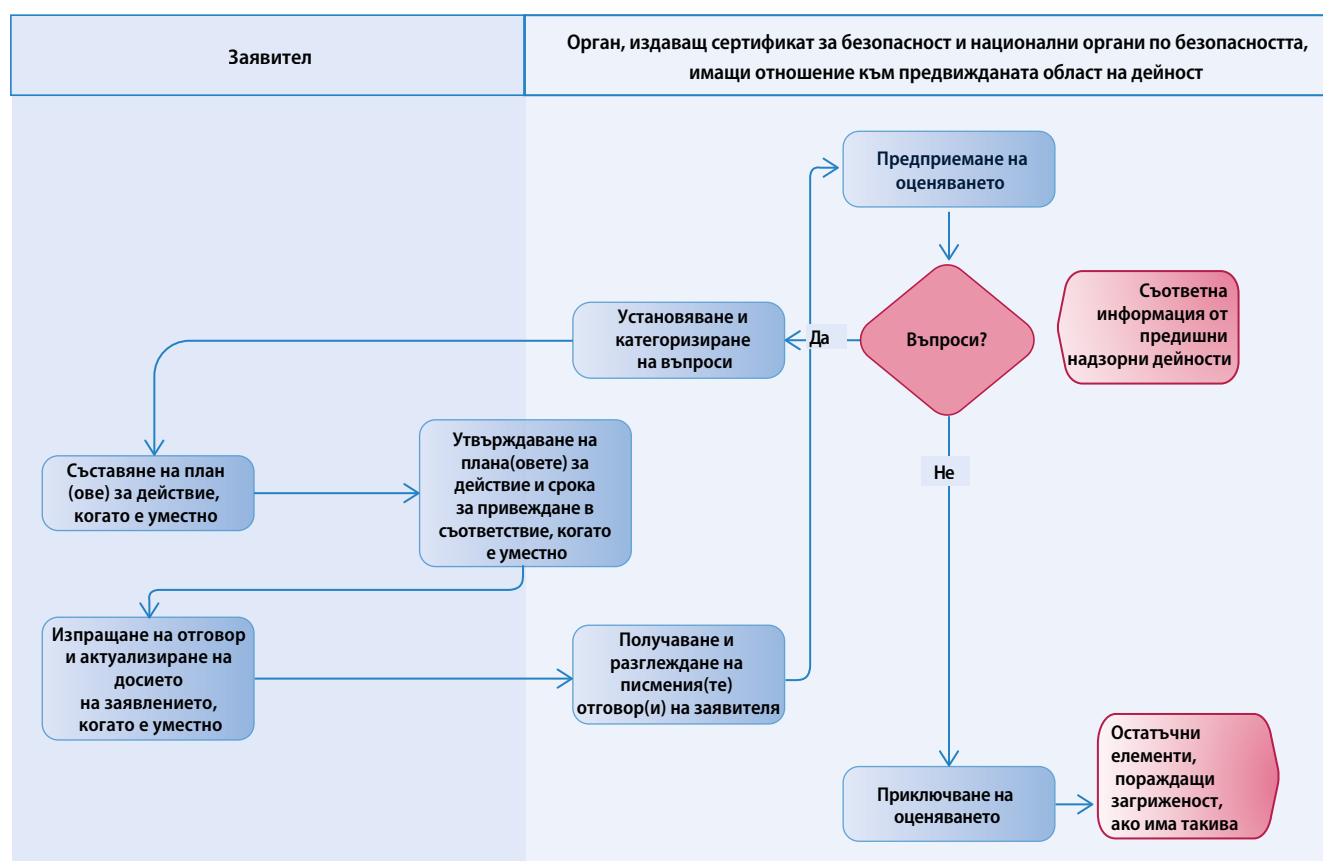
Информацията за състоянието на етапа на първоначална проверка е видима за всички участващи страни, включително заявителя, на контролното табло в системата за обслужване на едно гише. Информацията за напредъка на етапа, въведена от всеки от отделните органи в контролното табло, е видима за всички органи на едно и също ниво на детайлност, но не и за заявителя. Обобщената информация за етапа на първоначална проверка и заключенията относно пълнотата на досието се документират в съответния раздел на доклада за оценката от всеки от органите, преди да се пристъпи към детайлната оценка.

5.4. Детайлна оценка

Към детайлната оценка се пристъпва след вземането на положително решение относно пълнотата, уместността и съгласуваността на заявлението. Всеки от участващите в оценката органи оценява подробно засягащата го част от досието на заявлението. В рамките на този етап всеки от органите:

- ▶ анализира резултатите от реализираните в миналото надзорни дейности, събрани на етапа на първоначалната проверка (когато е приложимо);
- ▶ извършва оценката на доказателствата, представени от заявителя;
- ▶ предоставя становището си относно издаването на единния сертификат за безопасност.

Фигура 4: Детайлната оценка

Детайлната оценка обхваща оценката на съответствието както с изискванията на СУБ, включително съответните ТСОС, така и с националните правила.

Оценката на съответствието с изискванията на СУБ е в компетентността на органа, издаващ сертификат за безопасност. Оценителите могат да намерят полезни насоки за извършването на тази оценка в *Ръководството на Агенцията относно изискванията на системата за управление на безопасността*.

Оценката на съответствието с нотифицираните национални правила е в компетентността на националния орган по безопасността предвидената област на дейност. За да предоставят на заявителите информация относно изискванията, които трябва да изпълнят, от националните органи по безопасността се очаква да публикуват и актуализират редовно ръководство за прилагане, което е достъпно безплатно и съдържа информация и обяснения относно правилата, приложими по отношение на предвижданата област на дейност (включително обхвата на транспониране на Директивата относно безопасността и споразуменията за достъп до гранични гари), и документите, които заявителят трябва да подаде.

Въз основа на събраната в рамките на предходните етапи информация органите, участващи в оценката на безопасността, определят обхвата на оценката и вземат решение дали установените въпроси, подлежащи на изясняване, следва да бъдат допълнително проучени по време на одити или инспекции на място (вж. също [раздел 11](#)).

Когато става дума за заявление за подновяване или актуализиране на единен сертификат за безопасност (вж. също [раздел 15](#)), от органите се изисква да приложат целенасочен и пропорционален подход към повторната оценка.

В хода на подробната оценка, подобно на етапа на първоначалната проверка, участващите в оценката на безопасността органи следва своевременно да координират обсъждането на следното:

- ▶ всички въпроси, подлежащи на изясняване (например случаи на несъответствие), както и необходимостта от искане на допълнителна информация;
- ▶ неизяснените въпроси, установени в рамките на предишни надзорни дейности;
- ▶ извънредните мерки, в случай че се окаже, че вземането на окончателно решение ще отнеме по-дълго от очакваното време.

Когато извършват тези дейности, участващите в оценката на безопасността органи решават кой орган ще се занимае с всеки от подлежащите на изясняване въпроси със заявителя.

Когато заявлението се отнася до подновяване или актуализиране на единен сертификат за безопасност, на този етап на оценката трябва да бъдат отчетени условията или ограниченията на използването или нерешените въпроси от предишната оценка, за да се провери дали те все още са валидни или следва да бъдат отменени.

Аналогично, този етап следва да се използва за изясняване на:

- ▶ възможните въпроси, чието разглеждане е отложено за бъдещите надзорни дейности, и
- ▶ прилагането на съответните планове за действие от заявителя.

Ако все още са налице неизяснени въпроси, установени в рамките на предишна надзорна дейност, органите, участващи в оценката на безопасността, следва да решат съвместно дали тези въпроси следва да бъдат документирани в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване.

В този регистър може да бъдат документиран и евентуални противоречиви становища на експертите (включително експертите, работещи за един орган).

Когато повдигат въпрос, органите, участващи в оценката на безопасността, се насърчават да бъдат възможно най-конкретни, за да помогнат на заявителя да разбере нивото на подробност, което се очаква в отговора, без да налагат конкретни действия за разрешаването му. Опасения, свързани с редактирането или оформлението на текста, както и печатни грешки, не трябва да се третират като доказателства, че заявителят не е демонстрирал съответствие, освен ако засягат яснотата на информацията, предоставена от заявителя.

Когато заявлението (или части от него) съдържат недостатъци, органите, участващи в оценката на безопасността, могат да поискат допълнителна информация от заявителя чрез регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване, като предоставят срок за предоставяне на отговор, който е разумен и пропорционален на сложността, свързана с набавянето на поисканата информация. От своя страна заявителят предоставя поисканата информация посредством регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване. Когато заявителят не приема предоставения му срок, може да го обсъди с компетентния орган, който от своя страна може да вземе решение да промени срока, записан в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване.

За да бъдат удовлетворителни, писмените отговори на заявителя трябва да са достатъчни, за да отстранят изразената загриженост, и да докажат убедително, че предложените мерки ще гарантират изпълнението на приложимите изисквания. Когато въвежда въпрос, оценителят следва да отвори съответната част от формуляра на заявлението (напр. конкретната част от таблицата с описание), за да позволи на заявителя да актуализира съответните документи. Той може да предостави нови документи и/или да преформулира части от първоначално предоставените документи и по този начин да замени неудовлетворителните елементи на първоначалното заявление, като следва да обясни как направените промени отстраняват установените недостатъци. Освен това заявителят може да предостави относима подкрепяща информация (например относно процедурите в рамките на СУБ). Нови и/или актуализирани документи се предоставят чрез регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване, като приложения към съответните въпроси. Заявителят е длъжен да посочи внесените в първоначално предоставените документи промени (например посредством функцията за проследяване на промените track changes) и да качи новите версии в системата за обслужване на едно гише. Това дава възможност на оценителите да се уверят, че в съответните части на документите са внесени необходимите изменения, а останалите части на документите не са изменени.

Освен това заявителят може да предложи мерки за разрешаване на въпросите и да определи срокове за тяхното реализиране. Ако компетентният орган не е съгласен с предложените мерки и/или срокове, той следва да се свърже своевременно със заявителя с цел решаване на проблема и документиране на решението в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване.

Когато даден отговор е до голяма степен задоволителен, но съществува остатъчен проблем, органите, участващи в оценката на безопасността, следва да решат, всеки за

своята собствена част, дали да повдигнат този въпрос пред заявителя като проблем, който заявителят трябва да разреши за целия жизнен цикъл на сертификата (проблем от тип 2), или да се съгласят да отложат пълното решение за надзор след издаването на единния сертификат за безопасност (проблем от тип 3). Независимо от възприетия подход органите, участващи в оценката, следва да документират, всеки по отношение на своята част от оценката, взетото решение и мотивите за него в изготвените от тях доклади за оценката.

В случаите, когато са установени значими въпроси, един или няколко органа в координация помежду си могат да поискат среща със заявителя за изясняване на висящите въпроси и избягване на дублираща се кореспонденция. За тази цел те потвърждават предварителното уговорената дата за срещата със заявителя или уговарят дата. Във всеки случай е необходимо да бъде изпратено потвърждение и да се поиска да бъде потвърдено неговото получаване. Изпратеното потвърждение се придружава с подробна информация за въпросите, пораждащи загриженост.

Когато е направена преценка, че такава среща е необходима, целите на срещата се определят по следния начин:

- ▶ да се гарантира, че заявителят ясно е разбрал кои са областите, в които е установено несъответствие;
- ▶ да се обсъди какви мерки са необходими за отстраняване на несъответствието;
- ▶ да се постигне съгласие относно характера на допълнителната информация и подкрепящите документи, които следва да бъдат предоставени (план за действие).

Органите могат също така да решат да предприемат одити, инспекции и посещения (вж. също [раздел 11](#)) с цел събиране на допълнителни доказателства, които не е възможно да бъдат извлечени чрез прегледа на документацията, съдържаща се в досието на заявлението, и да се получи увереност, че въпросите, пораждащи загриженост, които не са отстранени в рамките на предишни надзорни дейности, когато е приложимо, са удовлетворително разрешени от заявителя. Например органите могат да вземат решение за одит на заявител, когато има основания за съмнение относно това с каква степен на точност СУБ отразява дейностите на дружеството, т.е. дали дружеството изпълнява разписаните в СУБ мерки. В такива случаи провеждането на одит на място от интервюиращи служители на органа може да помогне на органа, издаващ сертификат за безопасност да събере информация за описаната от заявителя СУБ. Основната цел на тези одити, инспекции или посещения обаче следва да е събиране на доказателства с оглед приключване на въпросите, документирани като открити в процеса на оценка. Докладите за констатациите следва да бъдат качени в системата за обслужване на едно гише.

В случаите, когато Агенцията изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, преди да вземе решение за издаване на единен сертификат за безопасност, органите, участващи в оценката, следва да проведат координационна среща, на която да обсъдят съдържанието на техните доклади за оценката. В рамките на това обсъждане следва да бъде постигнато съгласие и относно евентуални ограничения и/или условия за използване, за отлагане на разглеждането на евентуални остатъчни елементи, пораждащи загриженост, в рамките на бъдещите надзорни дейности, като се определи

кой национален орган по безопасността ще носи отговорност за необходимите действия. След това съгласуване Агенцията трябва да изготви заключителен доклад за оценката, в който да отрази резултатите от нея. Всички различия в становищата на оценителите следва да бъдат разгледани от ръководителя на проекта и могат да бъдат записани в доклада от оценката, ако останат неразрешени.

Координационна дейност между компетентни органи, участващи в оценката на безопасността, е необходима и в случаите, когато установеното несъответствие не може да бъде отстранено, поради това че заявителят не е в състояние да разреши проблема по удовлетворителен за органа начин или заявителят и органът не могат да постигнат съгласие по отношение на срока за това. Ако сертифициращият орган по безопасността потвърди това заключение, заявлението може да бъде отхвърлено или да бъдат наложени ограничения или условия за използване.

5.5. Вземане на решение и приключване на оценката

Органът, издаващ сертификат за безопасност изготвя своето решение в системата за обслужване на едно гише, състоящо се от уведомително писмо, доклад за оценка и единен сертификат за безопасност, когато е приложимо. По време на този процес, органът, издаващ сертификат за безопасност проверява дали документите са съвместими един с друг, както и със самото заявление (освен ако не са били предложени ограничения или условия за употреба), тъй като информацията, вписана във формуляра на заявлението, се използва при съставянето на единния сертификат за безопасност. Решението се съобщава на заявителя по електронен път, като може да бъде изтеглено и от системата за обслужване на едно гише, като се използват функциите на библиотеката. След връчването на уведомлението електронната версия на единния сертификат за безопасност се прехвърля автоматично от системата за обслужване на едно гише към базата данни ERADIS. Не се предвиждат конкретни действия от страна на органа, издаващ сертификат за безопасност.

Когато с решението е постановен отказ за издаване на сертификат, заявителят ще получи само придружително писмо и окончателен доклад за оценка, като може да поиска от органа, издаващ сертификат за безопасност, да преразгледа своето решение (вж. също [раздел 14.2](#)). Ако и след това заявителят не е удовлетворен от резултата, той може да обжалва решението (вж. [раздел 14.3](#)) пред компетентния орган, който е национален апелативен орган (когато функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, се изпълняват от националния орган по безопасността) или апелативният съвет (когато функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, се изпълняват от Агенцията). Заявителят е длъжен да поиска преразглеждане преди да получи възможност да обжалва решението на органа, издаващ сертификат за безопасност.

Освен това заявителят може да поиска съдебна проверка на решението (вж. [раздел 14.4](#)).

За да приключи процедурата по оценката, органът, издаващ сертификат за безопасност, организира прегледа, систематизирането и архивирането на цялата документация в системата за обслужване на едно гише.

Органът, издаващ сертификат за безопасност се приканва да прегледа тази информация и да я актуализира, като отрази резултатите от оценката и като отдели специално внимание на промените по отношение на областта на дейност и ограниченията и/или условията за използване, определени в рамките на оценката.

Органите, участващи в оценката на безопасността, следва да проведат координационна среща, на която да формулират поуки, които да се използват при бъдещи оценки, и да усъвършенстват своите вътрешни процедури. Това включва резултати от вътрешни/външни одити и информация за въпроси, подлежащи на изясняване, и рискове, както и за ефективни техники, които могат да се прилагат при провеждане на бъдеща оценка и дори да бъдат споделени със (или заимствани от) други органи с цел непрекъснато подобряване.

6. График за провеждане на оценката на безопасността

В съответствие с член 6 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763 на Комисията срокът за изпълнение на оценката на безопасността се управлява, както следва:

- ▶ **срок от 1 месец** за проверка на пълнотата на досието на заявлението (вж. също [раздел 5.3](#)). Този срок започва да тече от датата на приемане на досието на заявлението. В случаите, когато националният орган по безопасността изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, тази дата съвпада с първия работен ден в съответната държава членка, следващ деня на връчване на уведомлението за приемане на досието на заявлението. В случаите, когато Агенцията изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, тази дата съвпада с първия работен ден, който е общ за органа, издаващ сертификат за безопасност, и националните органи по безопасността за областта на дейност, следващ деня на връчване на уведомлението за приемане на досието на заявлението. След изтичането на този срок органът, издаващ сертификат за безопасност, информира заявителя, че досието е пълно или изисква съответната допълнителна информация, като поставя разумен срок за предоставянето ѝ;
- ▶ **срок от 4 месеца** за извършване на детайлната оценка на досието на заявлението (вж. също [раздел 5.4](#)), който започва да тече с връчването на уведомлението за пълнота на досието на заявлението и приключва с уведомяването на заявителя за решението за издаване на единен сертификат за безопасност.

С цел намаляване на сложността и продължителността на процедурата по сертифициране, както и на разходите за нейното осъществяване, когато това е възможно, органът, издаващ сертификат за безопасност, се насърчава да изпълнява процеса на оценката преди изтичането на тези срокове.

Макар че в законодателната уредба няма предвидено подобно изискване, когато Агенцията изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, се предлагат следните междинни етапни цели:

- ▶ всеки орган определя в срок от 1 седмица от получаване на заявлението за единен сертификат за безопасност компетентните ресурси за разглеждане на заявлението;
- ▶ Съответната информация, събрана във връзка с безопасното функциониране от предходни дейности по надзор, се предоставя от националните органи по безопасността на Агенцията най-късно при вземането на решение относно пълнотата на заявлението;
- ▶ всеки от органите, участващи в оценката на безопасността, приключва работата по своята част от детайлната оценка не по-късно от 5 работни дни преди утвърдения срок за вземане на решението за издаване на единния сертификат за безопасност, за да предостави на Агенцията достатъчно време за обобщаване на всички констатации и резултати от оценката.

По време на оценката на безопасността различни органи може да поискат допълнителна информация и разяснения във връзка със засягащите ги части от оценката, като във всички случаи съобщават съдържанието на искането и дават срок за отговор. Ако съществува възможност искането за информация или разяснения да засегне работата на други органи, всички участващи органи се приканват да координират усилията си, за да избегнат дублиране на искания до заявителя. По принцип тази дейност не води до удължаване на срока за оценката, освен ако бъдат установени значими недостатъци/несъответствия или многобройни по-малко значителни недостатъци/несъответствия, които възпрепятстват продължаването на оценката или на част от нея.

Решението за удължаване на срока за извършване на оценката се взема от органа, издаващ сертификат за безопасност, след съгласуване с другите национални органи по безопасността, отговарящи за областта на дейност, както и със заявителя. Удълженият срок включва както периода, необходим на заявителя да предостави поисканата информация, така и периода, необходим на компетентните органи да проверят дали новата информация удовлетворява искането. Ако отговорът не е удовлетворителен, органът, издаващ сертификат за безопасност, може допълнително да удължи срока за извършване на оценката или да предложи отхвърляне на заявлението.

В случаите, когато Агенцията не е съгласна с позицията на националния орган (органи) по безопасността, отговарящи за областта на дейност, относно резултатите и заключението от извършената от тях оценка (вж. също [раздел 14.1](#)), срокът за извършване на оценката може да бъде удължен със следните периоди:

- ▶ периода на осъществяване на сътрудничество за постигане на съгласие за взаимно приемлива оценка (т.е. до 1 месец);
- ▶ периода, през който въпросът е отнесен до апелативния съвет на Агенцията за арбитраж (т.е. до 1 месец).

Ако въпросът е бил отнесен за арбитраж от националния орган (органи) по безопасността до апелативния съвет на Агенцията, срокът, предоставен на Агенцията за вземане на окончателното ѝ решение въз основа на заключения на апелативния съвет, е част от срока за извършване на оценката на безопасността.

Когато крайната дата за извършване на оценката не позволява вземането на решение преди датата, на която изтича действащият единен сертификат за безопасност, или до планираната начална дата на нова дейност, свързана с железопътния транспорт (например поради късно подаване на досие на заявление от заявителя или утвърдено удължаване на срока за извършване на оценката), участващите в оценката на безопасността органи може да предприемат съвместно със заявителя извънредни мерки (вж. [раздел 7](#)).

7. Извънредни мерки

Отделните органи може да обмислят предприемане на извънредни мерки в отговор на загриженост, свързана с нормативно предписания срок за извършване на оценката, особено в случаите, когато съществуват опасения, че не е възможно единният сертификат за безопасност да бъде издаден навреме (например преди планираната начална дата на нова дейност, свързана с железопътния транспорт). В такива случаи съответният орган или органи може да направят опит да решат проблема чрез предприемане на мерки за ограничаване на рисковете, като например увеличение на броя на служителите, ангажирани с разглеждането на заявлението, или издаване на единен сертификат за безопасност с ограничения или условия за използване.

Когато не е възможно своевременното издаване на единен сертификат за безопасност поради обстоятелството, че заявителят не е предоставил цялата поискана информация, органите следва да обсъдят заедно със заявителя наличните варианти за действие, например отхвърляне на заявлението или издаване на единен сертификат за безопасност с ограничения или условия за използване. Последната възможност може да се отнася до:

- ▶ срока на валидност на сертификата, при условие че е необходим по-кратък период за осигуряване на ефективен контрол на рисковете, засягащи безопасността на железопътните дейности;
- ▶ типа на дейността: например единен сертификат за безопасност, от чийто обхват е изключен превозът на опасни товари;
- ▶ областта на дейност: например единен сертификат за безопасност, от чийто обхват е изключена част от предвижданата област на дейност.

Освен това извънредни мерки биха могли да се наложат, когато поради късното подаване на досието на заявлението съществува вероятност срокът на сертификат за безопасност да изтече преди да е завършила процедурата по подновяването му. Съответните органи, след частична оценка и въз основа на информацията, събрана от предходен надзор, може да издадат сертификат с ограничен срок на действие и други ограничения или условия на ползване (ако е приложимо). Това следва да осигури подходящ срок за детайлната оценка, а след нейното приключване — и възможност за издаването на единен сертификат за безопасност за срок от пет години, ако се приеме, че са изпълнени всички изисквания.

8. Комуникационни процедури

Органът, издаващ сертификат за безопасност следва да управлява координацията с различните органи и със заявителя по време на процеса на оценка на безопасността. Когато е необходимо да се организират срещи (лични или теле-/видеоконференции) или други координационни дейности, органът, издаващ сертификат за безопасност съставя протоколи, като изпраща копия до участниците и ги публикува в системата за обслужване на едно гише. Когато се планира организиране на такава среща, страната, по чието искане ще бъде проведена срещата, съобщава на останалите страни цялата относима информация, като например мястото и датата на провеждане, дневния ред, необходимия принос на всяка от страните и т.н. Протоколите от срещи и други видове координационни дейности се осъществяват от страните, по чиято инициатива са проведени тези дейности, които изпращат копия от протоколите на всички участници и ги публикуват в системата за обслужване на едно гише.

Координацията между страните, участващи в процедурата на оценяване на безопасността, обикновено се осъществява на взаимно утвърден език, който не е задължително да бъде езикът на заявлението. Това се отнася и до обмена на мнения между Агенцията и националните органи по безопасността относно констатациите и резултатите от оценката, както и до друга кореспонденция.

По искане на националния орган (или органи) по безопасността, отговарящи за съответната област на дейност, Агенцията, действайки като орган, издаващ сертификат за безопасност, може да преведе своето решение и мотивите към него на езика на националния орган (или органи) по безопасността. Искането за превод на документите се управлява извън процеса на оценка на безопасността и без да оказва въздействие върху разходите, които поема заявителят.

Решението на органа, издаващ сертификат за безопасност, и мотивите към него във всички случаи се предоставят на езика на заявителя (т.е. на официалния език на Съюза, на който е изготвено досието на заявлението).

Горните принципи се прилагат към всички видове устна и писмена комуникация, включително всички доклади, свързани с оценката на безопасността, и други доклади, изготвени след посещения, инспекции или одити (вж. също [раздел 11](#)).

9. Управление на въпросите, подлежащи на изясняване

9.1. Използване на регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване

Органите, участващи в оценката на безопасността, трябва да определят дали са изпълнени приложимите изисквания (вж. раздел 6). В рамките на оценката на безопасността оценителите може да установят въпроси, подлежащи на изясняване, както на етапа на първоначалната проверка, така и на етапа на детайлната оценка. Всички въпроси, подлежащи на изясняване, които са категоризирани като принадлежащи към една от посочените по-долу четири групи, се документират в **регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване**, в системата за обслужване на едно гише с цел улесняване на комуникацията и обмяна на информация между отделните страни.

Когато цялото заявление или части от него съдържат недостатъци, органите, участващи в оценката на безопасността, могат да поискат допълнителна информация от заявителя чрез регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване, като определят срок за предоставяне на отговор. Срокът следва да е разумен и пропорционален на сложността, свързана с набавянето на поисканата информация. От своя страна заявителят предоставя поисканата информация посредством регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване. Когато заявителят не е съгласен с предоставения му срок, той може да го обсъди с компетентния орган, който от своя страна може да вземе решение да промени срока за предоставяне на отговор, записан в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване.

За да бъдат удовлетворителни, писмените отговори на заявителя трябва да са достатъчни, за да отстранят изразената загриженост, и да докажат убедително, че предложените мерки ще гарантират изпълнението на приложимите изисквания. Той може да предостави нови документи и/или да преформулира части от първоначално предоставените документи и по този начин да замени неудовлетворителните елементи на първоначалното заявление, като следва да обясни как направените промени отстраняват установените недостатъци. Освен това заявителят може да предостави относима подкрепяща информация (например относно процедурите в рамките на СУБ). Заявителят следва да отбележи, че всички нови документи следва да бъдат добавени в съответната част на библиотеката и свързани със съответния въпрос и да не бъдат качени в папката за издаване в библиотеката, а всички нови версии на документи следва да бъдат актуализирани, като се използва съответният бутон. На заявителя се препоръчва да разгледа съответните инструкции в Ръководството за обслужване на едно гише, достъпно на уебсайта на ERA. Заявителят е длъжен да посочи внесените в първоначално предоставените документи промени (например посредством функцията за проследяване на промените (track changes)). Това дава възможност на оценителите да се уверят, че в съответните части на документите са внесени необходимите изменения, а останалите части на документите не са изменени.

Освен това заявителят може да предложи мерки за разрешаване на въпросите и срокове за тяхното реализиране. Ако компетентният орган не е съгласен с предложените мерки и/или срокове, той следва да се свърже своевременно със заявителя с цел решаване на проблема. Съгласуваното решение на проблема следва да бъде записано в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване.

9.2. Категоризиране на въпросите, подлежащи на изясняване

В член 12 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763 на Комисията са посочени четири типа въпроси, подлежащи на изясняване:

Тип 1 се отнася до запитване. В такива случаи към заявителя се отправя искане за предоставяне на допълнителна информация с цел разясняване на някои аспекти от досието на заявлението.

В такъв случай от заявителя може да бъде поискано да предостави информация, за да разясни конкретен въпрос, пораждащ загриженост. Например в предоставената от заявителя организационна схема се представя определена организация на отговорностите, свързани с въпросите на безопасността. В придружаващия обяснителен текст обаче е представена различна организация на тези отговорности, което свидетелства за липса на яснота по отношение на отговорностите, свързани с безопасността.

Тип 2 се отнася до наблюдение или забележка, оставени на преценката на заявителя по време на срока на действие на единния сертификат за безопасност.

Например оценителят е установил, че досието на заявлението съдържа някои несъответствия между декларираните стандарти на дружеството. Тези несъответствия са свързани с различни стандарти, прилагани от различни отдели на дружеството. Те нямат отражение върху безопасността, но трябва да бъдат отстранени от заявителя. Заявителят следва да има предвид, че въпросите от тип 2 ще бъдат проверявани при подновяването или актуализирането на единен сертификат за безопасност. Ако те не бъдат разрешени по това време, сертифициращият орган по безопасността може да повдигне друг вид въпрос в бъдеще, за да разреши този неизяснен въпрос.

Тип 3 се отнася до несъществени случаи на несъответствие или остатъчни елементи, пораждащи загриженост. Оценителят, който установява въпроса, подлежащ на изясняване, взема решение относно това дали действията за отстраняване на установения неизяснен въпрос може да бъдат отложени за периода след издаването на единния сертификат за безопасност. В такъв случай от заявителя се очаква да разреши въпроса до датата, посочена в придружаващия план за действие, или преди подаване на следващото заявление за подновяване или актуализация. Преди да пристъпят към издаване на единен сертификат за безопасност, участващите в оценката на безопасността органи следва да се споразумеят кой от тях ще осъществи контрол за

отстраняването на установените неизяснени въпроси на етапа на надзорните дейности. Въпросите от тип 3, които не са приключени до издаването на единния сертификат за безопасност, се документират в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване, за повторна оценка в рамките на процедурата по разглеждане на следващото заявление за подновяване/актуализиране.

Категоризирането на даден въпрос като принадлежащ към „тип 3“, означава, че установеният въпрос ще бъде обозначен като подлежащ на проследяване от отговорните национални органи по безопасност на етапа на надзорните дейности след издаването на единния сертификат за безопасност. Остатъчните елементи, пораждащи загриженост, може да бъдат приключени от органа, издаващ сертификата за безопасност, при следващо заявление за подновяване/актуализация, като се вземе предвид информацията, предоставена от националния орган по безопасността, или когато все още не е осъществен надзор (например в случай на актуализация), от органа за сертифициране на безопасността след отговор от страна на заявителя.

Например оценителят отбелязва, че заявителят е декларирал, че е въвел процедура за наблюдение в съответствие с Регламент (ЕС) 1078/2012, но открива доказателства, че процедурата е приета от само четири от общо пет изпълнители. Заявителят потвърждава, че все още очаква окончателно потвърждение от петия изпълнител, който ще отговаря за изпълнението на задачи, които не са свързани с безопасността, като например почистване на влаковете. В такъв случай оценителят може да приеме уверенията на заявителя, че информацията ще бъде предоставена, и да прекатегоризира въпроса като остатъчен елемент, пораждащ загриженост, който следва да бъде отстранен на по-късен етап посредством надзор от националния орган по безопасността.

Обикновено от заявителя се очаква да представи план за действие за справяне с въпросите, пораждащи опасения, изложени в повдигнатите въпроси от тип 3. Този план за действие следва да обхваща точките, посочени в приложението към Регламент (ЕС) № 1078/2012 относно наблюдението от страна на железопътните предприятия и управителите на железопътна инфраструктура. Образец на такъв план за действие е даден в приложение 3. Следва да се отбележи, че няма изискване въпросите от тип 2 да бъдат обхванати от план за действие, но за да може заявителят да проследи тези въпроси през срока на валидност на единния сертификат за безопасност, той може да ги включи. Националният орган по безопасността няма задължение да проверява и разрешава тези проблеми от тип 2 при текущ надзор, но той може да реши да задава въпроси относно напредъка.

Тип 4 се отнася до съществени случаи на несъответствие, в които поводът за загриженост, произтичащ от липсата на информация или от неясния ѝ характер, е толкова съществен, че заявлението не може да бъде прието във вида, в който е подадено, и не е възможно издаването на единен сертификат за безопасност или ще трябва да се приложи ограничение или условие за използване, освен ако въпросът бъде приключен като изяснен.

Например заявител подава заявление, в което е предоставил определени доказателства, че разполага с процедура за планиране на промени. Анализът на предоставената информация показва, че липсва позоваване на Регламент (ЕС) 402/2013 като част от процедурата по управление на риска. Тъй като съществува нормативно задължение разпоредбите на този регламент да се прилагат в съответните случаи, това е съществен недостатък на досието на заявлението, който трябва да бъде отстранен, за да може да бъде издаден единен сертификат за безопасност.

В общия случай въпросите от „тип 4“ се отнасят до ситуации, в които заявителят не е доказал с информацията в своето досие на заявление, че изпълнява изискванията на европейското или националното законодателство, или предоставената подкрепяща документация съдържа данни, че е възможно той да не изпълнява тези изисквания. Една от възможностите за разрешаване на такива въпроси е налагането на ограничения или условия за използване в единния сертификат за безопасност. Прибягването до тази възможност е уместно в случаите, когато е възможно ограниченията или условията за използване да бъдат определени ясно и не засягат други елементи от СУБ. Например дадена организация може да посочи, че планира да осъществява както пътнически, така и товарни превози, но без да предоставя доказателства, че има капацитет да контролира рисковете, свързани с дейността ѝ по осъществяване на товарни превози. В този случай е възможно на заявителя да бъде издаден единен сертификат за безопасност, чието действие е ограничено само до дейността по осъществяване на пътнически превози. В такъв случай ограничението е обвързано с въпрос от тип 4, който е бил повдигнат и който ще бъде посочен в окончателния доклад за оценка заедно с подходяща обосновка за решението.

Въз основа на предоставената от заявителя информация органът адаптира характера на неизяснения въпрос, както следва:

- a) „висящ въпрос“, когато предоставените от заявителя доказателства не са удовлетворителни и се налага предоставяне на допълнителна информация време на процеса на оценяване;
- b) „въпросът е приключен“, когато заявителят е предоставил удовлетворителен отговор и липсва остатъчен повод за загриженост.

В края на процеса трябва да се постигне разрешаване на всички неизяснени въпроси. Съществуват четири възможности:

- a) За всички видове въпроси решаване с „въпросът е приключен“; когато заявителят е предоставил удовлетворителен отговор. Придружаващият текст към решението следва да представя мотивите на оценителите.
- b) При въпроси от тип 2 въпросът се приключва със статус на разрешаване „висящ въпрос“. Това трябва да отразява факта, че заявителят разполага с срока на действие на единния сертификат за безопасност, за да реши въпроса. Придружаващият текст към решението следва да представя мотивите на оценителите.

- г) *За въпроси от тип 3 „Остатъчен елемент(и), пораждащ(и) загриженост, чието отстраняване е отложено за етапа на надзора“ Статусът на разрешаване за остатъчни елементи, пораждащи загриженост, чието отстраняване е отложено за етапа на надзора, означава, че въпросът ще бъде проследен от съответния НОБ по време на надзорните му дейности през целия срок на действие на единния сертификат за безопасност и статусът на въпроса ще бъде определен като приключен. В придружаващия текст към решението следва да се обяснят съображенията на оценителите и кой НОБ ще поеме отговорност за последващите действия по време на надзора, освен ако това е очевидно, тъй като заявлението е само за една държава членка.*
- д) *За въпроси от тип 4, при които ще се прилага ограничение или условие за използване. Въпросът ще бъде приключен, а разрешаването му ще бъде свързано с ограничения или условия за използване. Придружаващият текст към решението следва да представя мотивите на оценителите.*

Когато се получи отговор на висящ въпрос, оценителят е отговорен за това да промени статуса на въпроса на „отговорено“, и като собственик на въпроса ще разгледа внимателно отговора и ще прекатегоризира въпроса, ако е необходимо, за да отрази, че той е бил разгледан задоволително или не. Във втория случай оценителят внася своето решение и мотивите към него в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване, и изисква допълнителна информация, когато е необходимо.

Оценителят посочва основанията да заключи, че не е осигурено съответствие, но след това заявителят е този, който трябва да посочи по какъв начин ще постигне съответствие и да договори с оценителя срок за това. Когато предложеният срок е по-дълъг от очакваната дата на издаване на сертификата, е необходима допълнителна преценка дали висящият въпрос е пречка за издаването на единен сертификат за безопасност.

Ако заявителят не предостави поисканата информация или ако предоставената от него допълнителна информация не е удовлетворителна, срокът за извършване на оценката може да бъде удължен или заявлението може да бъде отхвърлено. Отхвърлянето на заявление е последно средство и когато органът, издаващ сертификат за безопасност, вземе решение да предприеме такава стъпка, решението и мотивите за него се документират в доклада за оценката и се довеждат до знанието на заявителя. След всяко решение за отхвърляне е необходимо заявлението да бъде подадено отново. Заявителят ще трябва да заплати разходите, свързани с оценката на всяко отхвърлено заявление, както и разходите за преразглеждане.

10. Осигуряване на качеството

Органът, издаващ сертификат за безопасност е длъжен да гарантира, че:

- ▶ отделните етапи на процеса са изпълнени правилно;
- ▶ са налице достатъчно доказателства, че всички относими аспекти на заявлението са оценени;
- ▶ заявителят е предоставил писмени отговори относно всички елементи на несъответствие (т.е. въпроси от „тип 3“ и „тип 4“) и всички искания за допълнителна информация са получени от заявителя;
- ▶ всички въпроси от тип 3 и тип 4 са изяснени или, ако не са изяснени, причините за това са надлежно документирани;
- ▶ остатъчните елементи, пораждащи загриженост, които ще бъдат предмет на надзорната дейност, са отнесени на вниманието на компетентния националния орган по безопасността и са потвърдени от този орган;
- ▶ взетите решения са документирани, справедливи и последователни;
- ▶ отразеното в доклада за оценката становище относно издаването на единния сертификат за безопасност отразява оценката като цяло.

Ако заключението е, че процесът е изпълнен правилно, ще бъде достатъчно да се потвърди, че са изпълнени описаните по-горе стъпки, и да се впишат допустимите забележки. Ако заключението е, че процесът не е изпълнен правилно, ясно се посочват основанията за това заключение.

11. Одити, инспекции или посещения

Органът или органите, участващи в оценката на безопасността, са оправомощени да извършват одити, инспекции или посещения в обекта (обектите) на заявителя.

За целите на настоящото ръководство:

- ▶ **Одит** е структурирана дейност, в рамките на която железопътното предприятие се проверява въз основа на конкретен стандарт за управление на безопасността или конкретен одитен протокол. Одити могат да се извършват по документи или на място в обектите на заявителя въз основа на различни техники като преглед на документи, интервюта или изготвяне на извадки;
- ▶ **Инспекция** е ползването на упълномощени и компетентни служители на органа, издаващ сертификата за безопасност, или на друг съответен национален орган по безопасността, в зависимост от случая, за проучване на конкретен ограничен аспект от дейността на железопътно предприятие. Инспекции се провеждат с цел установяване на съответствието с изискванията на СУБ и нотифицираните национални правила или удостоверяване, че декларираните и вписани в документите, свързани със системата за управление на безопасността, мерки се осъществяват на практика. В този смисъл инспекцията едновременно удостоверява, че съответният процес е налице, и проверява доколко ефективно той работи. Тя не представлява формалното „отмятане“ на наличието на определени документи или оборудване, защото това може да покаже на проверяващия единствено, че нещо съществува, но не и че се използва на практика.
- ▶ **посещенията** в обектите на заявителя, осъществявани с цели, различни от инспекция или одит, са изпълнявани с кратко предизвестие мерки, насочени към определени части от обекта на железопътното предприятие, с цел проверка на правилното изпълнение на разписана в СУБ процедура.

Когато Агенцията изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност целите и обхватът на одитите, инспекциите или посещенията, както и определената роля на всеки от органите, участващи в оценката, трябва да бъдат координирани с цел избягване на дублиране на дейности и ограничаване на възможността заявителя да бъде принуден да участва в дублиращи се одити, инспекции или посещения. Когато Агенцията провежда одит, инспекция или посещение, компетентният национален орган (или органи) по безопасността предоставят необходимата подкрепа и съдействие на Агенцията за спазване на приложимите на обекта (обектите) на заявителя правила за безопасност.

Органът, който извършва одит, инспекция или посещение, следва да разполага с вътрешни правила или процедури, определящи рамката за изпълнение на тази дейност. За тази цел органът може да прилага на доброволна основа принципите и изискванията, залегнали в приложимите стандарти като ISO 19011 и ISO 17021 за провеждането на одити на системи за управление и ISO 17020 за инспекциите.

Констатациите, направени в резултат на одити, инспекции и посещения, представляват доказателства, които могат да обосноват приключване на въпросите, вписани в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване. Възможно е обаче те да се отнасят до въпроси (например случаи на несъответствие), които не са били установени на по-ранен етап, като в такива случаи тези въпроси се записват в регистъра на въпросите, подлежащи на изясняване, като нови въпроси.

По-подробна информация относно техниките за провеждане на одити инспекции може да се намери в *Ръководството на Агенцията за осъществяване на надзор*.

12. Взаимодействие между оценка и надзор

Оценката и осъществяваният впоследствие надзор са тясно свързани, като резултатите от оценката обосновават осъществяваните от националния орган по безопасността надзорни дейности, а на свой ред резултатите от надзорните дейности на националния орган по безопасността обосновават повторната оценка преди подновяването или актуализирането на единния сертификат за безопасност.

Отстраняването на въпросите, установени на етапа на оценка, може да бъде отложено за предстоящия етап на надзор, освен ако се отнасят до съществени случаи на несъответствие, което е пречка за издаването на единния сертификат за безопасност (например наличие на въпрос от „тип 4“), и при условие, че мерките за отстраняване на тези въпроси са съгласувани с компетентния национален орган по безопасността.

Надзорната дейност способства да се установи ефективността на функционирането на СУБ, а тази информация може да се използва за повторната оценка на заявлението, подадено с цел подновяване или актуализиране на единния сертификат за безопасност. По-подробна информация може да се намери в *Ръководството на Агенцията за осъществяване на надзор*.

13. Центрове за обучение, структури, отговарящи за поддръжката и превоза на опасни товари

В съответствие с член 5 от Решение 2011/765/ЕС на Комисията и член 13, параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/798 признаването на център за обучение към дадено железопътно предприятие може да бъде отбелязано в неговия единен сертификат за безопасност, в случай че са изпълнени следните предварителни условия:

- ▶ железопътното предприятие не е единственият доставчик на обучение на пазара;
- ▶ железопътното предприятие предоставя обучение само на своя персонал.

при подаване на заявлението заявителят трябва да избере опцията „Признаване на център за обучение“ на стр. 1 от формуляра на заявлението. Препоръчва се съответният национален орган по безопасността да потвърди признаването на центъра за обучение на железопътното предприятие в своя доклад от оценката, а официалното заявление за признаването да бъде показано в единния сертификат за безопасност, дори ако националният орган по безопасността не е сертифициращият орган по безопасността.

Железопътните предприятия, които действат като структури, отговарящи за поддръжката (СОП), и поддържат превозни средства изключително за собствени дейности, нямат задължението да притежават „сертификат за СОП“ в съответствие с член 3, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 779/2019 на Комисията. Въпреки това системата им за поддръжка трябва да бъде в съответствие с приложение II към посочения регламент. При подаване на заявление за единен сертификат за безопасност такива железопътни предприятия трябва да представят доказателства за съответствие с това приложение. Заявителят следва да посочи в съответната част на страница 1 от формуляра на заявлението в системата за обслужване на едно гише дали желае да бъде оценен по този начин. В единния сертификат за безопасност ще бъде показана подходяща формулировка, за да се отрази такова заявление.

Фактът, че това е било оценено като част от заявлението, може да се добави към издадения единен сертификат за безопасност в раздела за допълнителна информация.

Ако заявителят е посочил опасни товари като част от обхвата на дейността, сертифициращият орган по безопасността следва да има предвид, че трябва да се консултира с компетентния орган за превоз на опасни товари с железопътен транспорт, що се отнася до спазването на съответното законодателство. Когато сертифициращият орган по безопасността е ERA, тази консултация се провежда чрез съответния(ите) НОС за областта на дейност.

14. Арбитраж, преглед и обжалване

14.1. Арбитраж

Арбитраж е допустим само в случаите, когато Агенцията изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, както е посочено в член 10, параграф 7 от Директива (ЕС) 2016/798.

В процеса на оценката на безопасността, преди да вземе решението си за издаване на единен сертификат за безопасност, Агенцията може да изрази несъгласие с оценката, извършена от един или повече национални органи по безопасността.

Когато Агенцията не е съгласна с отрицателна оценка, направена от един или повече национални органи по безопасността, и не е възможно постигане на съгласие по взаимно приемлива оценка, съответният национален орган или органи по безопасността може да отнесат въпроса за арбитраж до апелативния съвет на Агенцията. В такъв случай Агенцията отлага вземането на решението си до приключването на арбитражната процедура. Това означава, че времето между подаването на искането за арбитраж и произнасянето на апелативния съвет не се счита за част от времевата рамка за извършване на оценката на безопасността.

Заявителят се уведомява чрез системата за обслужване на едно гише за удължаването на срока за извършване на оценката в резултат на предприетата арбитражна процедура.

Когато апелативният съвет е съгласен с Агенцията, тя незабавно взема решение и издава единен сертификат за безопасност. Когато апелативният съвет е съгласен с националния орган по безопасността, Агенцията издава незабавно единен сертификат за безопасност в областта на дейност, от която са изключени частите от мрежата, получили отрицателна оценка.

Исканията за арбитраж се отнасят до Апелативния(те) съвет(и). Производствата се внасят в регистъра на Апелативния(те) съвет(и) в системата за обслужване на едно гише.

Апелативният съвет, който разглежда искането за арбитраж, има достъп до пълното досие на заявлението, достъпно в системата за обслужване на едно гише. Апелативният съвет решава дали да потвърди проекта за решение на Агенцията в срок от един месец след искането за арбитраж на националния орган или органи по безопасността.

Решението на Апелативния съвет се довежда до знанието на всички заинтересовани страни, участващи в оценката на безопасността, включително заявителя, чрез системата за обслужване на едно гише.

Същата арбитражна процедура се прилага и по отношение на спорове между Агенцията и националния орган по безопасността, свързани с направена от този орган в рамките на надзорната му дейност констатация, че притежателят на единен сертификат за

безопасност, издаден от Агенцията, вече не изпълнява условията за издаване на сертификата, на основание на която органът е поискал от Агенцията, в качеството ѝ на орган, издаващ сертификат за безопасност, да ограничи или отмени сертификата.

Като се има предвид, че предприемането на арбитражна процедура води до удължаване на срока за извършване на оценката, Агенцията посочва приложимите етапни цели, свързани с арбитражното производство, в контролното табло в системата за обслужване на едно гише (вж. също [раздел 3.2](#)).

14.2 Преглед

Процесът на преглед е приложим както към Агенцията, така и към националните органи по безопасността, когато те изпълняват функциите на органи, издаващи сертификат за безопасност, както е посочено в член 10, параграф 12 от Директива (ЕС) 2016/798.

В случаите, когато национален орган по безопасността отказва да издаде единен сертификат за безопасност или издава сертификата с ограничения или условия за използване, различни от посочените от заявителя в неговия формуляр на заявление, заявителят може да поиска преглед на решението в срок от един месец от датата на нотифицирането му. Искането се подава от заявителя чрез системата за обслужване на едно гише.

Заявителят мотивира искането си за преглед и включва списък на въпросите, които по негово мнение не са правилно отчетени в рамките на оценката на безопасността. Във връзка с това заявителят следва да имат предвид, че новите допълнителни доказателства, събрани след уведомяването за решението, няма да бъдат взети предвид от органа, издаващ сертификат за безопасност. Ако заявителят желае да бъдат взети предвид и оценени нови доказателства, това може да бъде направено само в контекста на ново заявление.

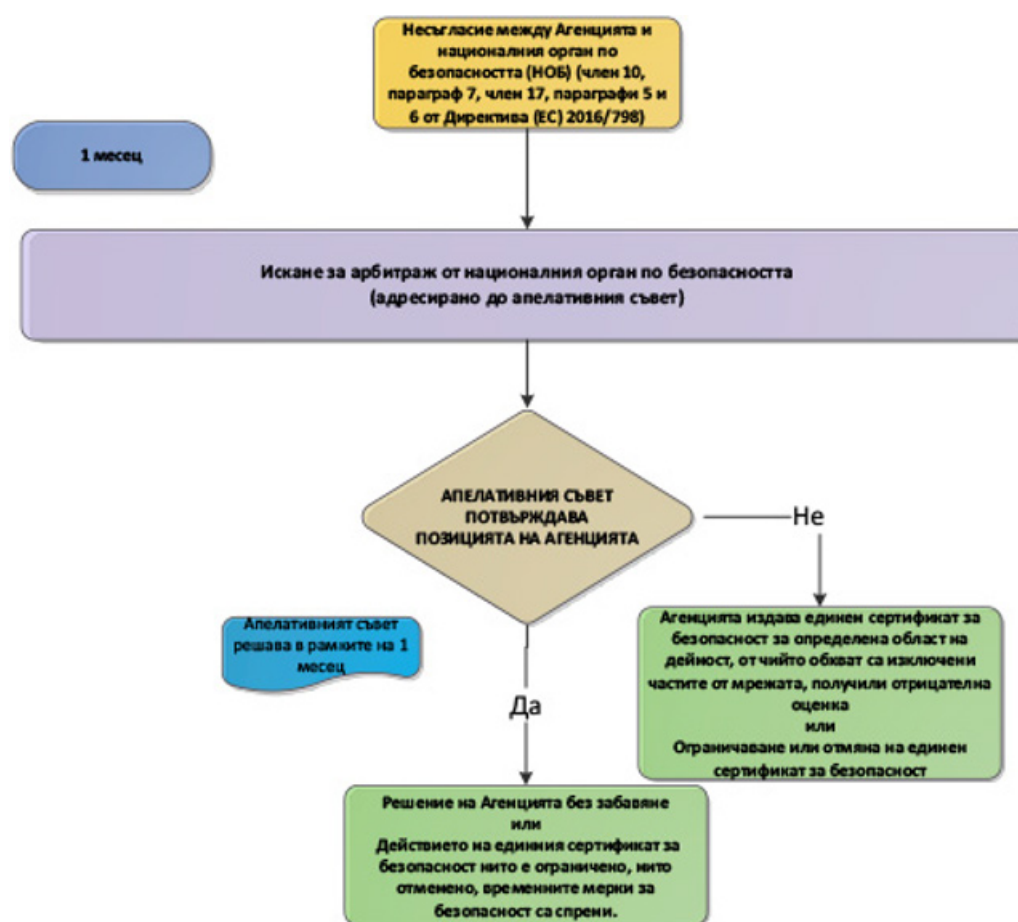
Органът, издаващ сертификат за безопасност, извършва преглед на случая, действайки в рамките на своите вътрешни процедурни правила, за да гарантира безпристрастността на процеса, което включва, доколкото е практически възможно, ангажиране на оценители, които не са взели участие в първоначалната оценка. Процесът на преглед се основава на структурата на процеса на оценка на безопасността, но е ограничен до въпросите, които са основание за отрицателното решение, взето в резултат на първоначалната оценка. Освен това участващите органи не извършват одит, инспекция или посещение на обекта (обектите) на заявителя във връзка със списъка с въпроси, включени в искането за преглед.

Решението на органа, издаващ сертификат за безопасност, да потвърди или отмени първоначалното си решение се довежда до знанието на всички страни в процеса на оценка на безопасността, включително заявителя, чрез системата за обслужване на едно гише в срок от два месеца от датата на приемането на искането за преглед. Когато в резултат на процеса на преглед отрицателното решение е отменено, органът, издаващ сертификат за безопасност, издава незабавно нов единен сертификат за безопасност. Издаденият в резултат на прегледа сертификат е от същия тип като оригиналния

сертификат (нов, изменен или подновен), който е предмет на процеса на преглед. Оригиналният сертификат се обозначава като невалиден в базата данни ERADIS. Ако отрицателното решение на органа, издаващ сертификат за безопасност, се потвърди, заявителят може да обжалва пред един от следните два органа:

- ▶ апелативния съвет, когато става дума за заявления, за които Агенцията е била избрана като орган, издаващ сертификат за безопасност — вж. също [раздел 14.3](#); или
- ▶ националният апелативен орган съгласно съответната национална процедура — за заявления, за които националният орган по безопасността изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност.

Фигура 5: Схема на последователността на арбитражната процедура

14.3 Обжалване

След подадено искане за преглед и в случаите, когато отрицателното решение е потвърдено, заявителят може да обжалва решението на органа, издаващ сертификат за безопасност, както е предвидено в член 10, параграф 12 от Директива (ЕС) 2016/798.

Съгласно член 59 от Регламент (ЕС) 2016/796 относно Агенцията, физически или юридически лица също може да обжалват решения, които ги засягат пряко и

индивидуално, въпреки обстоятелството, че решението е адресирано до друго лице (т.е. в разглеждания случай до заявителя).

В случаите, когато националният орган по безопасността изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, процедурата на обжалване е описана в ръководството за прилагане на националния орган по безопасността.

В случаите, когато функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, се изпълняват от Агенцията, се прилага следната процедура за обжалване.

Заявителят обжалва пред апелативния съвет. Секретарят на апелативния съвет уведомява съответния ръководител на проекта, а ръководителят на проекта определя датите на жалбата в контролното табло и при необходимост качва всички документи. Апелативният съвет решава в срок от 3 месеца от подаването на жалбата дали да я уважи, или да я отхвърли. Решението на съвета относно жалбата също се документира в системата за обслужване на едно гише.

Когато апелативният съвет констатира, че жалбата е обоснована, той отнася случая за разглеждане до Агенцията. Агенцията преразглежда съвместно с националния орган или органи по безопасността, отговарящи за областта на дейност, своето решение съгласно препоръката или препоръките на апелативния съвет. Процесът се осъществява съгласно вътрешните процедурни правила на Агенцията и гарантира безпристрастност, включително доколкото е възможно ангажирането на оценител (оценители), които не са взели участие в първоначалната оценка. Решенията на апелативния съвет се документират в системата за обслужване на едно гише.

Когато решение, което е обжалвано пред апелативния съвет или национален апелативен орган, бъде отменено, органът, издаващ сертификат за безопасност, издава единния сертификат за безопасност незабавно или не по-късно от един месец от датата на нотифицираните на констатациите на апелативния съвет.

Приложимите по отношение на обжалването процедурни правила са подробно уредени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/867 на Комисията *[процедурни правила на апелативния съвет (съвети) на Агенцията]*. Таксата за обжалване се определя съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/764 относно таксите и възнагражденията.

14.4 Съдебен контрол

Решенията на органа, издаващ сертификат за безопасност, подлежат на съдебен контрол.

В случаите, когато Агенцията изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, решенията ѝ подлежат на съдебен контрол съгласно член 263 от ДФЕС. Искове за отмяна на решения на Агенцията или поради неправомерно бездействие в рамките на приложимите срокове може да се предявяват пред Съда на Европейския съюз само след като процедурата за обжалване (вж. също [раздел 14.3](#)) е изчерпана, както е предвидено в член 63 от Регламент (ЕС) 2016/796.

В случаите, когато националният орган по безопасността изпълнява функциите на орган, издаващ сертификат за безопасност, неговите решения подлежат на съдебен контрол съгласно разпоредбите на националното законодателство. Процедурата за искане на съдебен контрол е описана в ръководството за прилагане на компетентния национален орган по безопасността.

15. Подновяване и актуализиране на единен сертификат за безопасност

В съответствие с член 10, параграфи 13 и 14 от Директива (ЕС) 2016/798 единният сертификат за безопасност трябва да бъде актуализиран, когато железопътното предприятие внесе **съществени промени на типа или обхвата на дейността, или в случай на разширяване на областта на дейност**. Притежателят на единен сертификат за безопасност е длъжен да уведоми незабавно органа, издаващ сертификат за безопасност, когато планира да внесе такива промени. Промените могат да имат технически, оперативен или организационен характер.

Актуализиран единен сертификат за безопасност може да се изисква и в случаите, когато са настъпили съществени промени в регулаторната уредба в областта на безопасността в съответствие с член 10, параграф 15 от Директива (ЕС) 2016/798.

Актуализиране на единен сертификат за безопасност може да е необходимо и при промяна на условията, при които е бил издаден сертификатът, която не засяга по никакъв начин типа, обхвата и областта на дейност. Например, ако цялата система за управление на безопасността е била преразгледана и в резултат на това всички процедури са били променени. Когато заявителят не е сигурен дали е необходима актуализация, той следва да се обърне за съвет към съответния орган, издаващ сертификат за безопасност.

Подновяване на единен сертификат за безопасност е необходимо за тези железопътни предприятия, които вече имат валиден единен сертификат за безопасност и желаят да продължат своята транспортна дейност след изтичането на срока на действие на актуалния сертификат.

Органът, който издава сертификат за безопасност, може да обърне внимание на заявителя върху необходимостта от актуализиране или подновяване на неговия единен сертификат за безопасност. Добра практика е това да се прави поне шест месеца преди изтичане на срока на всеки действащ сертификат за безопасност. Самото подаване на заявление за подновяване или актуализиране на единен сертификат за безопасност не следва да бъде по инициатива на органа, издаващ сертификат за безопасност, а като действие на железопътното предприятие.

Когато подава заявление за единен сертификат за безопасност, железопътното предприятие трябва да притежава валиден сертификат за областта на дейност, която ще се обхване от единния сертификат за безопасност.

15.1 Оценка на необходимостта от актуализиране на единен сертификат за безопасност

Актуализация на единен сертификат за безопасност се изисква само когато има „съществена“ промяна в условията, при които е издаден, т.е. в типа, областта или обхвата на дейност. Когато преценява дали да подаде заявление за актуализиране, заявителят следва да вземе предвид, че правният срок за оценката на това е 5 месеца (1 месец за първоначалната проверка и 4 месеца за детайлната оценка). Следователно заявителят трябва да вземе предвид както датата на изтичане на срока на действие на действащия сертификат, така и датата, за която се нуждае от актуализацията. Ако тези дати са близки, може да е по-добре да се изчака или да се предвиди оставащият срок до изтичането на срока на действие на действащия единен сертификат за безопасност. По този начин ще се избегне понасянето на ненужни разходи от страна на заявителите.

Може да се направи следното обобщение:

- а) железопътното предприятие въвежда и прилага СУБ, за да осигури контрола на всички рискове, свързани с неговата дейност, включително безопасното управление на промените. В рамките на СУБ железопътното предприятие извършва наблюдение и на правилното прилагане и ефективността на СУБ, включително на мерките за контрол на рисковете;*
- б) органът, издаващ сертификат за безопасност, отговаря за издаването на този сертификат. След издаването на единния сертификат за безопасност националният орган по безопасността извършва надзор върху текущото съответствие на СУБ на железопътното предприятие със законоустановените му задължения;*
- в) условията за актуализиране на единни сертификати за безопасност са предвидени в член 10, параграфи 13, 14 и 15 от Директива (ЕС) 2016/798;*
- г) в приложение II към Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763 се съдържа изискването притежателят на единен сертификат за безопасност да уведоми органа, издаващ сертификат за безопасност, за всички съществени промени, засягащи типа, обхвата или областта на дейност.*

Железопътното предприятие подава чрез системата за обслужване на едно гише заявление за актуализиране на своя валиден единен сертификат за безопасност.

Заявителят описва предложените промени, включително, ако е необходимо, оценка на риска (това може да изисква използването на мерките, изисквани според ОМБ за определяне и оценка на риска (Регламент (ЕС) № 402/2013), когато промяната се счита за съществена.) Следва да се отбележи, че терминът „съществена“, както е определено в Регламент (ЕС) 402/2013, не е същото като понятието „значителна“, посочено в Регламент (ЕС) 2018/763. Вторият се отнася само до посочените по-горе случаи, докато първият би могъл да се прилага за по-широк набор от възможни промени.

Промените в документацията може да бъдат описани по различни начини, например с помощта на таблица с подчертан текст, но трябва да бъдат ясно обозначени в таблиците

с вътрешни препратки към документацията с нормативните изисквания, приложени към досието на заявлението.

Когато става дума за актуализиране на единен сертификат за безопасност, обхватът на повторната оценка на СУБ следва във всички случаи да бъде пропорционален на нивото на риска, произтичащ от промяната (промените), и да е насочен към съответните области.

За да определят съответните изисквания, въз основа на които да оценят заявлението за актуализиране, участващите в оценката на безопасността органи вземат предвид промените в документните доказателства, представени при предишното заявление, както и резултатите от предходни надзорни дейности.

Заявителят следва също така да включи като част от всяко актуализирано заявление информация за действията, предприети за решаване на всички нерешени въпроси (вид 4, тип 3 и тип 2) от предишната оценка, както и таблица на всички други промени, направени в неговата система за управление на безопасността, извън тези, за които се извършва актуализацията.

След това заявителят трябва също така да знае, че органът за сертифициране на безопасността ще се свърже със съответните национални органи по безопасността, за да получи информация за всички надзорни дейности, които може да са извършили в периода от издаването на единния сертификат за безопасност до момента на подаване на заявлението за актуализация.

Това обаче не е пречка за участващите в оценката на безопасността органи в определени случаи да извършат пълна повторна оценка на досието на заявлението. Пълна повторна оценка може да бъде предприета например, когато заявителят не е предоставил достатъчно информация за промените, внесени в неговата СУБ, или когато заявлението е подадено в преходен етап между два регулаторни режима, или когато са налице съществени поводи за загриженост, констатирани в рамките на предишни надзорни дейности.

15.2 Тип и обхват на дейност

Термините „тип“ и „обхват“ на дейност са определени в член 3 от Директива (ЕС) 2016/798, както следва:

а) **тип дейност** означава видът на дейността, който се характеризира като:

1. *пътнически транспорт, включващ или изключващ високоскоростни услуги;*
2. *товарен транспорт, включващ или изключващ превоз на опасни товари; и*
3. *единствено маневрени услуги;*

б) **обхват на дейност** означава обхватът, измерван чрез:

1. *броя пътници и/или обема стоки; и*

2. *прогнозирания размер на железопътното предприятие от гледна точка на броя на персонала, ангажиран в железопътния сектор (а именно като микро-, малко, средно или голямо предприятие).*

Освен това по отношение на типа дейност е посочено, че може да съществуват други типове дейност, като например дейност в рамките на странични коловози в частна железопътна инфраструктура, изпитване на превозни средства и др. Тези допълнителни типове дейност следва да бъдат посочени в досието на заявлението.

15.3 Разширяване на областта на дейност

В случай на разширяване на областта на дейност железопътното предприятие внася съответните промени в документите, предоставени с предишното заявление. Новата информация следва да обхваща приложимите изисквания, съдържащи се в нотифицираните национални правила за новата област на дейност. От заявителя ще се изисква също така да докаже, че е взел предвид допълнителните рискове, породени от новата дейност, и че тя е включена в неговите договорености за управление на безопасността.

При подаването на такова заявление за актуализиране, дори когато промените засягат областта на компетентност само на един орган, всички органи, които са взели участие в предишната оценка на безопасността, се уведомяват надлежно.

15.4 Изменения на регулаторната уредба в областта на безопасността

Всички съществени изменения на регулаторната уредба в областта на безопасността (например нов регламент на ЕС или национален регулаторен акт, включващ нови или изменени нотифицирани национални правила в областта на безопасността) трябва да бъдат идентифицирани и управлявани от железопътното предприятие посредством процедурите, предвидени в неговата СУБ (например съответствие с нормативни и други изисквания в областта на безопасността, процес на управление на промените). Железопътното предприятие е длъжно да гарантира своето съответствие с новите и изменените нормативни изисквания. Част от задълженията на националния орган по безопасността е да предоставя информация за регулаторната уредба в областта на безопасността. Това означава, че националният орган по безопасността трябва при необходимост да предоставя помощ на железопътните предприятия за правилното разбиране на измененията, внесени в регулаторната уредба в областта на безопасността.

15.5 Промяна на условията, при които е издаден единният сертификат за безопасност

По принцип железопътното предприятие е длъжно да уведоми органа, издаващ сертификат за безопасност, когато планира промени на условията, при които е издаден единният сертификат за безопасност. Това обхваща различни промени, които железопътното предприятие може да планира. Те варират от прости административни

изменения до съществени промени, засягащи експлоатацията (например изменение на предвидените в СУБ процедури, което е определено като съществено в съответствие с Регламент (ЕС) 402/2013).

Административните изменения са ограничени до промени на основните данни в единния сертификат за безопасност (засягащи търговското наименование, регистрационния номер и идентификационния номер по ДДС), които не засягат типа, обхвата или областта на дейност. За такива административни изменения е предвидена опростена процедура за актуализиране на единния сертификат за безопасност, като по искане на железопътното предприятие органът, издаващ сертификата за безопасност, взема решение дали е необходимо такова актуализиране на единния сертификат за безопасност.

Преди да вземе решение за прилагане на тази опростена процедура, органът, издаващ сертификата за безопасност, се насърчава да провери дали нотифицираното изменение не маскира организационни промени, които може да засегнат експлоатацията на влаковете (например смяна на наименованието или регистрационните данни в резултат на реструктуриране на дружеството или сливане на две различни дружества, водещо до преразпределяне на задачите и отговорностите, свързани с безопасността).

15.6 Примери за промени, които може да наложат актуализиране на сертификата за безопасност

Всяко съществено изменение на типа или обхвата на дейност налага актуализиране на единния сертификат за безопасност. Наред с това всяко разширяване на областта на дейност също налага актуализиране на единния сертификат за безопасност. Разпоредбите на СУБ на железопътното предприятие трябва обаче да бъдат уредени по такъв начин, че да са валидни за предвижданата област на дейност (например инфраструктурата на различни държави членки).

В повечето случаи всяка промяна на типа дейност, посочена в сертификата, налага неговото актуализиране.

Промените в обхвата на дейност предполагат по-внимателен анализ, тъй като тази информация не е пряко отразена в сертификата и зависи в по-голяма степен от промените по отношение на ресурсите на дружеството и ефективността на неговото функциониране.

Всички промени, определени като „съществени“, водят до повторна оценка и актуализиране на сертификата. Това е така, независимо дали съответните промени произтичат от промени в дейността на дружеството или са резултат от поемане на дейността на друго дружество.

Например, когато железопътно предприятие, което извършва пътнически превози, планира да започне да осъществява и товарни превози след сливане със или придобиване на друго дружество, това следва да се счита за „съществена промяна“

по отношение на „типа и обхвата“ на предоставяните от железопътното предприятие услуги и съответно единният сертификат за безопасност следва да бъде актуализиран.

Ако промяната не засяга типа и обхвата на дейност или ако необходимостта от актуализиране на единния сертификат за безопасност не е очевидна, може да е необходимо да бъде отчетен въпросът за наличието на нов или увеличен риск за дейността на железопътното предприятие. Освен това следва да бъде поставен въпросът дали промяната може да се управлява безопасно посредством системата за управление на безопасността на железопътното предприятие. Както е посочено по-горе, обхватът на повторната оценка на СУБ следва във всички случаи да бъде пропорционален на нивото на риска, произтичащ от промяната (промените), и на характера и значимостта на промяната (промените): Заявителят следва винаги да извършва оценка на риска и, когато е необходимо, да прилага разпоредбата на ОМБ за определяне и оценка на риска (Регламент (ЕС) № 402/2013). Това би означавало да се анализира дали промяната е съществена или не:

- а) **пример 1:** промяна на търговското наименование на железопътното предприятие налага административно актуализиране на единния сертификат за безопасност. Въпреки това промяната на правното наименование на железопътното предприятие не следва да изисква повторна оценка на СУБ на железопътното предприятие, тъй като това е акт от административен характер и няма промяна в тяхната дейност; в този случай, ако това е единствената промяна, може да се приеме опростен процес с актуализирано решение без официална оценка и бележка към досието, описваща причината за промяната. От заявителя се очаква да потвърди писмено, че не са настъпили други промени, които биха наложили по-официално актуализиране на единния сертификат за безопасност;
- б) **пример 2:** промяна, водеща до намаляване на риска (например преминаване от пътнически превози, включващи високоскоростни услуги, към пътнически превози, изключващи високоскоростни услуги), е по принцип административна мярка, която предполага минимални проверки по отношение на последствията за СУБ на железопътното предприятие. В този случай може да се приеме опростена процедура с актуализирано решение без официална оценка и бележка към досието, описваща причината за промяната;
- в) **пример 3:** промените в по-високия риск (напр. от превоз на товари, изключващ опасни услуги за превоз на товари, към превоз на товари, включително услуги за опасни товари) вероятно ще се разглеждат като съществена промяна съгласно ОМБ за определяне и оценка на риска (Регламент (ЕС) № 402/2013), но това също така би превърнало това в съществена промяна от гледна точка на актуализацията на единния сертификат, тъй като променя вида на дейност. Такава промяна налага оценка на промяната според разпоредбите на СУБ и актуализиране на единния сертификат за безопасност; Тъй като става въпрос за съществена промяна тя ще изисква също така представяне на доклад от оценяващ орган, както се изисква от регламента;

- г) **пример 4:** Промени, които потенциално създават по-високи рискове за дейността, биха могли да се считат за съществени промени, изискващи актуализиране на единния сертификат, и следователно ще изискват оценка на промяната съгласно разпоредбите на СУБ и разглеждане на това дали промяната е била съществена съгласно ОМБ за определяне и оценка на риска (Регламент (ЕС) № 402/2013). навлизане на оператори на товарни превози на пазара на пътнически превози чрез наемане на влакове с персонал или предоставяне на допълнителни услуги на оператори на пътнически превози с няколко услуги, обикновено следва да се счита за съществена промяна, тъй като променя вида на дейността. Ще се изисква оценка на риска и разглеждане на въпроса дали промяната е съществена съгласно ОМБ за определяне и оценка на риска (Регламент (ЕС) № 402/2013);
- д) **пример 5:** с оглед на обстоятелството, че вътрешното реструктуриране на железопътно предприятие може да окаже неблагоприятно въздействие върху функционирането на неговата СУБ, както и че се налага преработване на съществуващите процеси и процедури съгласно СУБ или разработване на нови, такава промяна може да се счита за съществена промяна съгласно ОМБ за определяне и оценка на риска (Регламент (ЕС) № 402/2013). Тогава може също да е необходимо да се прецени дали промените са толкова големи (съществени), че е необходима актуализация на единния сертификат за безопасност.
- е) **пример 6:** промяна на маршрут може да се счита за съществена промяна, ако е предложена дейност по линия или част от мрежа, по която преди това не е осъществявана дейност от това железопътно предприятие (с изключение на временни заобиколни маршрути), и този нов маршрут ще доведе до повишаване на риска (например излагане на нов за железопътното предприятие риск). Ако действащият единен сертификат за безопасност съдържа списък от линии и новата линия не е в него, тогава ще се изисква актуализиране на единния сертификат за безопасност. Ще се изисква също така оценка на риска и разглеждане на въпроса дали промяната е съществена съгласно ОМБ за определяне и оценка на риска (Регламент (ЕС) № 402/2013);
- ж) **пример 7:** повишаване на честотата на обслужване може да доведе до повишаване на риска за железопътното предприятие, като например потенциален риск от претовареност на инфраструктурата. Такива промени не следва да се считат за значителни, но могат да се считат за съществени; те могат да се управляват безопасно чрез СУБ на железопътното предприятие чрез оценка на риска и съответствие с ОМБ за определяне и оценка на риска (ЕС) 402/2013:
1. СУБ включва процеси и процедури за осъществяване на контрол на рисковете и предприемане на подходящи превантивни или коригиращи мерки при установяване на несъответствие в процеса на наблюдение на дейността от железопътното предприятие;
 2. железопътното предприятие уведомява за промените националния орган по безопасността, благодарение на което органът може да идентифицира

допълнителните надзорни задачи, които следва да бъдат включени в неговата стратегия и план за надзор на железопътното предприятие;

- з) **пример 8:** аналогично, нарастване на „маршрутните пътнички километри на година“ или „товарните тонкилометри на година“ може да доведе до повишаване на риска, тъй като се засяга мащабът на дейността. Такива промени и свързаните с тях рискове обаче също могат да се управляват безопасно посредством СУБ на железопътното предприятие (вж. пример 7 по-горе). Националният орган по безопасността може да провери как се постига тази цел в рамките на надзорните дейности в железопътното предприятие, отчитайки информацията за управлението на промените, предоставена от железопътното предприятие.

16. Подновяване на единен сертификат за безопасност

Единен сертификат за безопасност се подновява по искане на заявителя преди изтичането на срока на валидността му, с цел да се гарантира непрекъснатостта на дейността. Правно установеният срок за подновяване е 5 месеца (1 месец за първоначалната проверка и 4 месеца за детайлната оценка). Заявителят подава заявление за подновяване на неговия валиден единен сертификат за безопасност чрез системата за обслужване на едно гише (вж. също [раздел 3.2](#)).

В случай на подновяване органите, отговарящи за областта на дейност, прилагат целенасочен и пропорционален подход на повторна оценка, като проверяват промените в документацията, подадена заедно с предишното заявление, и отчитат резултатите от предишни надзорни дейности, за да идентифицират приложимите изисквания, спрямо които да оценят заявлението за подновяване.

Това обаче не е пречка за участващите в оценката на безопасността органи в определени случаи да извършат пълна повторна оценка на досието на заявлението. Пълна повторна оценка може да бъде предприета например, когато заявителят не е предоставил достатъчно информация за промените, внесени в неговата СУБ, или когато са налице съществени поводи за загриженост, констатирани в рамките на предишни надзорни дейности.

Заявление за подновяване на единен сертификат за безопасност може да бъде обединено със заявление за актуализиране на същия единен сертификат за безопасност. Например заявител, който притежава единен сертификат за безопасност, обхващащ област на дейност на територията на две държави членки.

Заявителите трябва внимателно да обмислят кога да подновят разрешението и дали да го съчетаят с актуализиране на заявлението си.

17. Ограничаване или отмяна на единен сертификат за безопасност

Ограничаване или отмяна на единен сертификат за безопасност е възможно да се предприеме от органа, който е издал сертификата. Към такова ограничаване или отмяна се пристъпва, когато органът, издаващ сертификат за безопасност, е уведомен от национален орган по безопасността, че в резултат на извършените от този орган надзорни дейности е установено, че притежателят на единния сертификат за безопасност вече не отговаря на условията, при които е бил сертифициран.

Ако националният орган по безопасността е установил сериозен риск за безопасността, той може да предприеме пропорционални мерки по прилагане. Например националният орган по безопасността може да вземе решение за спиране на дейността на железопътното предприятие. Въз основа на това решение органът, издаващ сертификат за безопасност, оценява необходимостта от подновяване на единния сертификат за безопасност с налагане на ограничения или, като последно средство, да го отмени. В случаите, когато Агенцията действа като орган за сертифициране на безопасността, националният орган по безопасността предоставя своята обосновка за ограничаване или отмяна и преди да се вземе решение, се извършва координация между органите за областта на дейност.

Железопътното предприятие, чийто единен сертификат за безопасност е ограничен или отменен, има право да обжалва решението на органа, издаващ сертификат за безопасност (вж. [раздел 14.3](#)).

Всяко искане от националният орган по безопасността за ограничаване на единния сертификат за безопасност се управлява в системата за обслужване на едно гише. Ако решението е да се ограничи единният сертификат за безопасност, сертифициращият орган по безопасността издава нов единен сертификат за безопасност, включително ограниченията или условията за употреба.

Евентуални искания от национални органи по безопасността за отмяна на валиден единен сертификат за безопасност, издаден от този национален орган по безопасността, се обработват пряко в базата данни ERADIS съгласно процедурите в сила. Не е необходимо отделно вписване в системата за обслужване на едно гише.

Заявителят може да подаде заявление за актуализация на своя единен сертификат за безопасност, за да премахне ограничение или условие за използване. При подаването на такава молба заявителят трябва да представи доказателства, че обстоятелствата, довели до ограничението, вече не са приложими, както и да представи всички необходими доказателства. Органът за сертифициране на безопасността ще обработи такава заявление като актуализация и ако бъдат предоставени необходимите доказателства, ще издаде нов единен сертификат за безопасност с премахнато предишно ограничение.

Заявител, който желае да извършва дейност както в държава — членка на ЕС, така и в друга държава или гранична гара в друга държава, която не е в ЕС, следва да се свърже с Агенцията на първо място за съвет как да процедира.

Приложение 1

Указания относно съдържанието на заявлението за единен сертификат за безопасност

Когато заявителят подава заявление за единен сертификат за безопасност или иска предварителна процедура, той трябва да попълни формуляр на заявлението в системата за обслужване на едно гише.

В следната таблица е представен коментар относно заявлението за единен сертификат за безопасност, включен в приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763. С цел улеснени справки и ориентиране, в таблицата е възпроизведено номерирането в приложение I към Регламента за изпълнение.

Таблица 3: Коментар относно заявлението за единен сертификат за безопасност

Приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763.	Коментар
1.1-1.3	Заявителят избира приложимия вид заявление, както следва: ► „Ново“: когато подава за първи път заявление за единен сертификат за безопасност или ако предишният единен сертификат за безопасност е бил отменен; ► „Подновяване“: когато предстои изтичането на предишния валиден (единен) сертификат за безопасност и неговият срок на валидност трябва да бъде удължен, за да се осигури непрекъснатостта на дейността на предприятието; ► „Актуализиране“: когато е настъпила съществена промяна по отношение на типа или обхвата на дейността или са внесени съществени изменения в регулаторната уредба в областта на безопасността, или когато са променени условията, при които е издаден (единният) сертификат за безопасност.
1.2	Единният сертификат за безопасност се подновява след подаване на заявление от железопътното предприятие през периоди, които не надхвърлят пет години, в съответствие с член 10, параграф 13 от Директива (ЕС) 2016/798.
1.4	Когато подават заявление за подновяване или актуализиране, посочете или изберете EIN номера на предишния (единен) сертификат за безопасност (например единен сертификат за безопасност или сертификат за безопасност по част A), във връзка с който се подава заявлението до органа, издаващ сертификат за безопасност. EIN номерът(ата) на предишния(ите) (единен(ни)) сертификат(и) за безопасност е (са) използван(и) за потвърждаване на невалидността на съответния(ите) сертификат(и) в базата данни ERADIS. В случай на колебания, е препоръчително заявителят да се свърже с Националния сертифициращ орган, преди да подаде заявлението.
2.1-2.2	Когато заявлението се подава за услуги за пътнически превози (като част от заявлението или изцяло), трябва чрез отбелязване на съответното квадратче да се посочи дали дейността включва или изключва високоскоростни услуги: може да бъде избран само един вариант. Услугите, отговарящи на избрания вариант 2.1 или 2.2, включват обаче всякакъв друг вид дейност, свързана с пътнически превози (например регионални, на къси, средни и дълги разстояния и т.н.), както и всички други услуги, необходими за изпълнение на пътническите превози, за които се подава заявлението (маневрени дейности и т.н.). Определение за високоскоростни услуги се съдържа в приложение I към Директива (ЕС) 2016/797.

17. Ограничаване или отмяна на единен сертификат за безопасност

Приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763.	Коментар
2.3-2.4	Когато заявлението се подава за услуги за товарни превози (като част от заявлението или изцяло), трябва чрез отбелязване на съответното квадратче да бъде посочено дали дейността включва или изключва превоз на опасни товари: може да бъде избран само един вариант. Услугите, отговарящи на избрания вариант 2.3 или 2.4, включват обаче всякакъв друг вид товарни превози, които не са изрично посочени, както и всички други услуги, необходими за изпълнение на товарните превози, за които се подава заявлението (маневрени дейности и т.н.). Заявителят следва да има предвид, че ако посочи „опасни товари“ ще трябва да представи доказателства за спазване на регламентите за железопътен превоз на опасни товари.
Формуляр за обслужване на едно гише	Дали заявителят възнамерява да подаде заявление за оценка на функциите на структурата, която отговаря за поддръжката (ЕСМ), като част от заявлението (само когато възнамерява да бъде ЕСМ за собствените си превозни средства). Дали заявителят възнамерява да подаде заявление за оценка на своите центрове за обучение от съответния национален орган по безопасността като част от неговото заявление. (Само когато разполага с център за обучение на собствения си персонал)
2.5	Това квадратче следва да бъде отбелязано, когато заявителят възнамерява да предоставя само маневрени услуги, без да извършва пътнически или товарни превози. Заявителят трябва да посочи дали услугите, които възнамерява да предоставя, включват или изключват маневриране на вагони с опасни товари. Това квадратче може да бъде отбелязано във връзка с квадратче 2.6, когато заявителят възнамерява да извършва други типове дейност.
2.6	Ако заявителят възнамерява да извършва други типове дейност, той трябва да поясни характера на тези услуги, като например: ▶ експлоатация на превозни средства в рамките на странични коловози в частна железопътна инфраструктура, която не е изключена от обхвата на неговата система за управление на безопасността в съответствие с член 2, параграф 3 от Директива (ЕС) 2016/798; ▶ изпитвания на характеристиките при движение на превозни средства и/или стационарни изпитвания на превозни средства; ▶ експлоатация на превозни средства за дейности по поддръжка на инфраструктурата. ▶ Обучителните центрове трябва да бъдат признавани според член 5 от Решение 2011/765/ЕС на Комисията (за подробности вж. раздел 13) Специфичните национални изисквания, свързани с типа (типовете) дейност, също може да бъдат посочени в тази графа.
3.1	По отношение на услугите, за които се отнася заявлението, трябва да бъде посочена датата, на която е планирано да започне предоставянето на услугите, или, когато става дума за заявление за подновяване или актуализиране на сертификат, датата, на която се предвижда сертификатът да влезе в сила и да замени предишния.
3.2	Заявителят трябва да избере държавата членка за предвидената област на дейност, включително всяка държава членка, в която възнамерява да оперира само до гранична гара

Приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763.	Коментар
3.3	Заявителят определя своята предвиждана област на дейност, която може да обхваща цялата железопътна мрежа на една или повече държави членки или само определена част от тази мрежа. В случай, че заявителят предвижда да осъществява своята дейност само в рамките на определена част от железопътна мрежа, той трябва да извърши едно от следните: да опише предвижданата област на дейност от точка А до точка Б (например Париж – Брюксел), или да изброи мрежите, в рамките на които предвижда да извършва дейност, или да посочи ясно всички линии, включително всички приложими заобиколни маршрути, по които предвижда да предоставя своите услуги. Заявителите трябва да назовават линиите с обозначенията/наименованията, посочени в „референтния документ за железопътната мрежа“ (вж. член 3 и приложение IV към Директива 2012/34/ЕС). Препоръчително е заявите да включат също и типа на системите за сигнализация, които се планира да бъдат използвани, и техния географски обхват. Обърнете внимание, че когато заявителят вземе решение да подаде заявление за детайлна област на дейност, всяка промяна на тази област ще изисква актуализиране на единния сертификат за безопасност. Начинът на определяне на областта на дейност е бизнес решение на заявителя. За граничните гари кандидатът трябва да определи областта на дейност, обикновено държавната граница до гранична гара Х.
4.1-4.2	Заявителят може да избере Агенцията или националния орган по безопасността като орган, издаващ сертификат за безопасност (или издаващ орган), когато областта на дейност е ограничена на територията на само една държава членка. Заявителят е длъжен да избере Агенцията, когато областта на дейност обхваща територията на повече от една държави членки.
5.1	Следва да бъде включено само търговското наименование.
5.2	В това поле може да бъде посочено съкратеното наименование на железопътното предприятие (незадължително).
5.3-5.7	Всеки заявител трябва да предостави необходимата информация, позволяваща на органа, издаващ сертификат за безопасност, да установи контакт с железопътното предприятие. ▶ Телефонният номер следва да е за връзка с номератора на железопътното предприятие, когато е приложимо, а не с лицето, отговарящо за процеса на оценка. ▶ Телефонните номера и факс номерата (когато е приложимо) следва да включват кода на държавата. ▶ Адресите за електронна поща следва да са за общата пощенска кутия на железопътното предприятие. ▶ Информацията за контакт с железопътното предприятие следва да съдържа общия адрес и да избягва имена на конкретни лица, тъй като тази информация може да бъде въведена в точки 6.1 – 6.6. Посочването на уебсайт (5.7) не е задължително.
5.8-5.9	Когато съгласно националното законодателство на железопътното предприятие заявител са определени няколко регистрационни номера, формулярът в системата за обслужване на едно гише дава възможност за въвеждането както на регистрационния номер по ДДС (5.9), така и на втори регистрационен номер (5.8) (например номера в търговския регистър).
5.10	При необходимост е възможно да бъде добавена допълнителна информация, освен изрично поисканата в останалите полета във формуляра.

17. Ограничаване или отмяна на единен сертификат за безопасност

Приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763.	Коментар
6.1-6.8	През целия процес на оценка лицето за контакт осъществява взаимодействието между железопътното предприятие, което е подало заявление за единен сертификат за безопасност, и органа, издаващ сертификат за безопасност, и компетентния национален орган (или органи) по безопасността, според случая. Лицето за контакт предоставя подкрепа, съдействие, информация и разяснения, когато е необходимо, и изпълнява функциите на точка за контакт за органа, издаващ сертификат за безопасност, и за компетентния национален орган (или органи) по безопасността, според случая. Лицето за контакт е упълномощено и оправомощено да представлява организацията заявител. Телефонните номера и факс номерата (когато е приложимо) следва да включват кода на държавата.
7.1	Тази документирана информация следва да бъде предоставена, когато се подава заявление за единен сертификат за безопасност. Когато заявлението е за подновяване или актуализиране на единен сертификат за безопасност, внесените промени в информацията, подадена в рамките на предходното заявление, следва да бъдат ясно обозначени в съответните документи. „Обобщената информация за системата за управление на безопасността (СУБ)“ е предвидена като документ, съдържащ преглед и информация за основните елементи на СУБ на железопътното предприятие. Този документ трябва да съдържа подробни данни и доказателства за съответствието на СУБ на железопътното предприятие с критериите за оценка, определени в приложение II към Делегиран регламент (ЕС) 2018/763 на Комисията, както и препратки към по-подробни документи, когато е необходимо. Трябва ясно да бъдат посочени процесите и документите, във връзка с които са приложими и се прилагат техническите спецификации за оперативна съвместимост (ТСОС). С цел избягване на дублиране на дейности и намаляване на обема на подаваната информация трябва бъдат предоставени обобщени документи във връзка с елементите, които съответстват на ТСОС и други приложими законодателни актове на ЕС.
7.2	Таблица с описание на основните елементи на СУБ на железопътното предприятие съобразно критериите за оценка, посочени в приложение II към Делегиран регламент (ЕС) 2018/763 на Комисията, като се посочат доказателства за съответствие на общите разпоредби на СУБ с изискванията в член 9 от Директива (ЕС) 2016/798. Следва да се посочи също така в кои части от документацията за системата за управление на безопасността са изпълнени изискванията на приложимата функционална техническа спецификация за оперативна съвместимост, свързана с подсистемата „експлоатация и управление на движението“.
8.1	Заявителят трябва да подаде документация във връзка с нотифицираните национални правила, приложими по отношение на услугите, които ще предоставя на основание на поискания сертификат. Специфичната документация, свързана с железопътната дейност по мрежата (или част от нея) на всяка от държавите членки, в които заявителят възнамерява да извършва дейност, трябва при необходимост да е включена в отделни приложения към формуляра на заявлението в съответствие с езиковата политика, възприета от националния орган по безопасността на съответната държава членка (държави членки).
8.2	Таблица с описание на специфичните елементи на СУБ на железопътното предприятие съобразно изискванията, предвидени в приложимите нотифицирани национални правила, доказващи съответствието на отделните разпоредби на СУБ с приложимите изисквания, предвидени в нотифицираните национални правила
9.1	Актуално състояние на изпълнението на плана (или планове) за действие, изготвени от железопътното предприятие с цел отстраняване на съществени случаи на несъответствие и всички други области, поражащи загриженост, установени в рамките на дейностите по надзор, осъществени след предходната оценка;
9.2	Актуално състояние на изпълнението на плана (или планове) за действие, изготвени от железопътното предприятие с цел отстраняване на остатъчни елементи, поражащи загриженост, установени в рамките на предходните оценки.

Приложение 2

Списък на въпросите, подлежащи на изясняване, които следва да бъдат обхванати в ръководството за прилагане на националния орган по безопасността

Националните органи по безопасността се приканват да обхванат в своите ръководства за прилагане следните въпроси във връзка с техните национални изисквания в съответствие с член 10, параграф 3, буква б) от Директива (ЕС) 2016/798:

1. *обхвата на националните мерки за транспониране на Директива (ЕС) 2016/798 — националният орган по безопасността идентифицира всички възможни случаи на изключване, приложими в държавата членка в съответствие с член 2, параграф 3 от директивата. Той пояснява специфичните национални изисквания във връзка с типа (типове) на дейността, за която се изисква издаване на единен сертификат за безопасност;*
2. *езиковата политика — посочва се езикът на досието на заявлението, когато националният орган по безопасността е определен за орган, издаващ сертификат за безопасност, както и за националната част от досието на заявлението, когато Агенцията е определена за орган, издаващ сертификат за безопасност;*
3. *комуникационните процедури — посочва се какво и как националният орган по безопасността възнамерява да довежда до знанието на заявителя, когато националният орган по безопасността е определен за орган, издаващ сертификат за безопасност;*
4. *такси и възнаграждения — описва се моделът за таксите и възнагражденията, когато националният орган по безопасността е определен за орган, издаващ сертификат за безопасност, както и прилаганата от националния орган по безопасността почасова ставка за оценката на националната част, когато Агенцията е определена за орган, издаващ сертификат за безопасност;*
5. *описание на трансграничните споразумения или всякакъв друг вид приложими договорености и посочване на граничните гари, обхванати от тях. целесъобразно е също така да предоставите данни за контакт или уебсайт на съседните държави членки, за да могат потенциалните заявители да намерят подходяща информация (когато е приложимо);*
6. *описание и обяснение на изискванията, съдържащи се в нотифицираните национални правила, и на приложимите национални административни процедури. Всички приложими национални процедурни правила също следва да бъдат пояснени, тъй като те може да са свързани например със специфични споразумения или може да разясняват как националните сертификационни*

процедури могат да послужат като доказателство за способността на заявителя да изпълни изискванията на нотифицираните национални правила. В допълнение, националният орган по безопасността ще инструктира заявителя как да представи доказателствата си във връзка с националните изисквания. Това картографиране може да се изпълни посредством:

- уеб формуляр с предварително регистрирани изисквания от националния орган по безопасността в системата за обслужване на едно гише. Това е предпочитаният вариант,*
 - достъпен уеб формуляр в системата за обслужване на едно гише, където заявителят регистрира сам свързаните национални изисквания, както е описано в националното ръководство за прилагане на националния орган по безопасността, или*
 - образец, предоставен от националния орган по безопасността в националното му ръководство за прилагане. В този случай заявителят публикува този документ в системата за обслужване на едно гише;*
- 7. минималните изисквания за застраховане (когато е приложимо), като например изискването за изпращане на доказателство за застраховката или финансовото обезпечаване на отговорностите;*
 - 8. националната процедура за обжалване в случаите, когато националният орган по безопасността е определен за орган, издаващ сертификат за безопасност;*
 - 9. националните разпоредби относно съдебния контрол, когато националният орган по безопасността е определен за орган, издаващ сертификат за безопасност;*
 - 10. Разпоредби за граничните гари в държавата членка, за която се отнася ръководството, както и данни за контакт и съвети за съседните държави членки.*

Приложение 3
Образец на план за действие

План за действие относно въпросите, свързани с необходимостта от надзор, в съответствие с ОМБ за наблюдение (Регламент (ЕС) 1078/2012)

№	Неизяснен въпрос	Описание на действието(ята)	Връзка с оценката на риска	Отговорни за изпълнението орган	Участници	Наблюдение: Изпълнение	Наблюдение: Ефективност	Ако има такива,... Междинни етапи, предложени от ERA	Етап от наблюдението
0	Введете връзка или копирайте номера, заглавието и съдържанието на вписаните в OSS остатъчни елементи, поражащи загриженост	Описание на това защо, какво и как ще бъде(ат) извършено(и), действието(ята), вкл. със съответните резултати (може да бъде на отделни редове)	Когато е целесъобразно, мерките за контрол на риска или коригиращите действия следва да бъдат обяснени или свързани с това действие	Име на лицето, отговарящо за изпълнението	Изброяване на персонала или заинтересованите страни, участващи преди, по време или след изпълнението на действието	Дати (дд/мм/гггг)(или стъпки с дати) на осъществяване на действието	Как се контролира, оценява или измерва, че действието постига целта, за която е създадено (свързана с ОМБ за СУБ съгласно Регламент № 2018/762, раздел 6.1.1г)	Ако има такива,... Междинни етапи, предложени от ERA	Да се попълни, когато се подава заявление за подновяване или актуализация Извършва ли се надзор на действието от страна на НОБ — ако да, кой орган и с какъв резултат. Ако няма надзор по тази тема, отбележете, че няма надзор.
1									
...									

Приложение 4

Указания за попълване за органа, издаващ сертификат за безопасност на полетата в системата за обслужване на едно гише за целите на изготвяне на единен сертификат за безопасност

Когато трябва да бъде издаден само един единен сертификат за безопасност, органът, издаващ сертификат за безопасност трябва да попълни съответните полета в системата за обслужване на едно гише. В следната таблица са дадени указания за попълването на тези полета, като използваната номерация е заимствана от системата за обслужване на едно гише.

Таблица 4: Указания за извършването от органа, издаващ сертификат за безопасност на преглед и, при необходимост, актуализиране на полетата в системата за обслужване на едно гише за целите на изготвянето на единен сертификат за безопасност

Заглавие на полето	Коментар
1. Информация за сертификата:	
Европейски идентификационен номер (EIN)	Европейският идентификационен номер се генерира автоматично.
Вид на сертификата	издаване на нов, актуализиране или подновяване на съществуващ сертификат: тази информация се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише въз основа на данните, съдържащи се в съответния формуляр на заявление, и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност.
Предшестващ сертификат	Тази информация се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише въз основа на данните, съдържащи се в съответния формуляр на заявление, и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност. органът, издаващ сертификат за безопасност се приканва да провери точността на тази информация. Обърнете внимание, че тази информация не се попълва, освен ако лицето, попълващо единния сертификат за безопасност, не кликне два пъти върху полето.
Срок на валидност:	Срокът на валидност се посочва от органа, издаващ сертификат за безопасност. Началната дата на срока на валидност не отговаря непременно на датата на вземане на решението за издаване на сертификата, а е съобразена с началото на дейността, посочено от заявителя, или с датите на изтичане на валидността на предишния сертификат. Единният уебсайт изчислява автоматично пет години от въведената начална дата на валидност. органът, издаващ сертификат за безопасност може да актуализира тази информация.
2. Железопътно предприятие:	
2.1. Юридическо наименование	Железопътно предприятие ще бъде идентифицирано само с юридическото му наименование. Информацията в това поле се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише въз основа на данните, съдържащи се в съответния формуляр на заявление, и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност.

Заглавие на полето	Коментар
2.2. Национален регистрационен номер	Тази информация се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише въз основа на данните, съдържащи се в съответния формуляр на заявление, и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност.
2.3. Идентификационен номер по ДДС	Тази информация се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише въз основа на данните, съдържащи се в съответния формуляр на заявление, и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност.
3. Орган, издаващ сертификат за безопасност:	
3.1. Организация	Тази информация се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност. За заявленията, издадени от Агенцията, това ще фигурира Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз
3.2. Държава членка	Тази информация се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност.
4. Съдържание на сертификата:	
4.1. Тип дейност	Тази информация се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност.
4.2. Област на дейност	Тази информация се попълва автоматично от системата за обслужване на едно гише и може да бъде редактирана от органа, издаващ сертификат за безопасност.
4.3. Ограничения и условия за използване	Тук системата за обслужване на едно гише позволява на органа, издаващ сертификат за безопасност да определи ограничения или условия за използване, които са били договорени по време на оценката.
4.4. Приложимо национално законодателство	Когато посочват приложимото национално законодателство, органите, участващи в оценката на безопасността, се насърчават да посочват специфични случаи на изключване от обхвата на Директива (ЕС) 2016/798, приложими в техните държави членки, които са от значение за вида и мащаба на дейността. Ако е необходима по-подробна информация, тези данни може да бъдат въведени в поле 4.6 „допълнителна информация“ в единния сертификат за безопасност.
4.5. Допълнителна информация	Органите могат да използват това поле, за да добавят допълнителна информация, която е от значение за тях, като например допълнителни типове дейности, съгласно изискванията на националното законодателство (вж. точка 4.5), структурата, която отговаря за поддръжката, или ролята на акредитиран или признат център за обучение, възложена на железопътното предприятие.
5. Дата на издаване и подписване:	Датата на издаване се генерира автоматично от системата за обслужване на едно гише в момента на полагане на електронен подпис върху документа.

Допълнение

Примерен образец на таблица с описание
въз основа на изискванията, съдържащи се в
националните правила

Попълва се от националния орган по безопасността		Попълва се от заявителя за единен сертификат за безопасност	
Стандарт (Препратка към приложимото нотифицирано национално правило за безопасност)	Изисквания Заглавие на изискването, предвидено в приложимото нотифицирано национално правило за безопасност	Документални доказателства (Номер на документа / версия / дата / глава / раздел и т.н.)	Описание (Кратко описание на документа)

European Union Agency for Railways

120 rue Marc Lefrancq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Tel. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

Guidance for Safety certification:

- ▶ Application Guide for the Granting of Single Safety Certificates
- ▶ Supervision guide
- ▶ Management maturity model
- ▶ Enforcement management model
- ▶ Coordination between national safety authorities – A common approach to supervision
- ▶ Competence management framework for authorities

